PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

Z DODATKIEM GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR.
ZŁOTA 5. — TEL. 57-30 i 195-03.
Konto w P.K.O. Nr 1465 i 2450.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC.
WARSZAWA, WRZESIEŃ 1921.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE
WTORKI I SOBOTY OD 6 — 7.
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

„Targi Wschodnie".

W przeciągu ostatnich dwóch lat dokonała się w Polsce gwałtowna i niczem nieuzasadniona centralizacja. Warszawa była właśnie tem ogniskiem, które wchłonęło w siebie zarówno inteligencję innych miast polskich, jakoteż stała się ona kontrolą życia gospodarczego, politycznego i intelektualnego. Był czas kiedy takie właśnie miasta, jak Lwów i Kraków stały się podobne do opustoszałych cmentarzysk. Warszawa stała się jakby Matką, do której dążył każdy mieszkaniec innej dzielnicy kraju. Wkrótce jednak okazało się, że Stolica Polski wzięła na siebie zadanie przerastające jej siły. I od tego czasu rozpoczyna się stanowczy i wielce korzystny proces decentralizacji. Kraków, Poznań, Toruń, Białystok, Bielsk, a przedewszystkiem Lwów chcą żyć własnem życiem i skupiać w sobie interesy ziem otaczających je.

Jest to program słuszny, logiczny i celowy pod każdym względem, którego dobrodziejstwa zresztą doświadczyło już wiele krajów zachodnich.

W usiłowaniach tych Lwów odgrywa pierwszorzędną rolę. Jego „Targi Wschodnie" są w pierwszym rzędzie stwierdzeniem żywotności tego miasta, które w tak krótkim czasie dźwignęło się do życia mimo przejść straszliwych. Po odparciu wschodnich barbarzyńców. Leopolis semper fidelis rozpoczyna tym razem ofenzywę polskiego przemysłu na Wschód. Ma to doniosłe marzenia nie tylko dla Lwowa, ale i dla całej Rzeczypospolitej. W naszem życiu gospodarczem „Targi Wschodnie" są wydarzeniem pierwszorzędnej wagi.

W poczuciu ważności tej chwili redakcja „Przeglądu przemysłowo-handlowego" poświęca numer niniejszy w znacznej części „Targom Wschodnim", poczem ukaże się bogato ilustrowany numer sprawozdawczy tej rewji nowego przemysłu.

Rząd, Sejm, Społeczeństwo a finanse Państwa.

Prasa drukarska tłocząca niezmordowanie banknoty, kilkodziesięcio miljardowy deficyt w budżecie państwa, bierny bilans handlowy, drożyzna — oto zagadnienia gospodarcze chwili bieżącej, absorbujące ludzi, myślących o poprawie sytuacji gospodarczej kraju. Wszelkie zabiegi i rady, mające na celu uzdrowienie gospodarstwa społecznego, pozostają bez rezultatu. Widocznie przyczyny niedomagań leżą w samym organizmie.

Winę przypisuje się Rządowi. Istotnie dotychczasowa polityka gospodarcza nie dała pozytywnych rezultatów, przeciwnie nawet, często odbijała się ujemnie na całokształcie życia gospodarczego kraju. Ustrój władz gospodarczych przedstawia machinę ciężką, zaś ujawniające się rozbieżności pomiędzy Ministerjami na gruncie polityki gospodarczej, świadczą o pewnym chaosie i niezdrowych prądach nurtujących w łonie Rządu. Należy jednak pamiętać, że w pracach Rządu poważny udział biorą również czynniki społeczne w formie rad gospodarczych (rada finansowa, aprowizacyjna, przemysłowo-handlowa, naftowa i inne), w których zasiadają fachowcy, wybitni przedstawiciele społeczeństwa, wywierając pewien wpływ na całą politykę gospodarczą.

Liczenie tylko na rząd jest raczej tylko dowodem bierności i bezradności społeczeństwa. Nigdzie i nigdy rząd nie był twórcą, zaś drogi postępu, rozwoju, wyznaczają ludzie wiedzy, ci niezmordowani i bezinteresowni twórcy cywilizacji, którzy, mówiąc nawiasem, pozostają w Polsce współczesnej na ostatnim planie. Każdy rząd korzysta tylko z ich wskazówek, stosując je w życiu praktycznem z dobrym lub złym skutkiem.

Rząd parlamentarny, posiadając wszystkie zalety i wady, często spotęgowane, społeczeństwa z którego wychodzi, jest odbiciem Sejmu i miarą jego wartości.

Sejm w swej dotychczasowej pracy nie zdradzał zrozumienia potrzeb gospodarczych kraju, nie potrafił, czy nie chciał skonsolidować, tak koniecznych dla rozwoju gospodarczego, wewnętrznych stosunków politycznych w państwie, nie chce zrozumieć elementarnych interesów gospodarczych kraju, nie pozwolił Państwu wyzyskać bogatych źródeł podatkowych, natomiast akceptował emisje miljardów marek, przyczyniając się do wywołania drożyzny i wytworzenia obecnej sytucji finansowej kraju. Dziwna bezładność, ociężałość Sejmu, granicząca z obojętnością, ujemnie wpływa na życie gospodarcze kraju, zwłaszcza w chwili, kiedy nurt międzynarodowego życia ekonomicznego płynie z zawrotną szybkością.

Odosobnienie Polski w międzynarodowych stosunkach gospodarczych jest faktem.

Sejm, wybrany na podstawie najliberalniejszego w świecie prawa wyborczego, jest znowu odzwierciadlaniem samego społeczeństwa. Wprawdzie są ludzie, którzy pocieszają się, iż w danym wypadku jest inaczej. Byłby to objaw istotnie pocieszający. Przypatrzmy się jednak społeczeństwu.

Powojenne życie gospodarcze Polski płynie pod znakiem silnego napięcia spekulacji i to nietylko spekulacji chaotycznej, dorywczej, lecz zorganizowanej, i dlatego właśnie tak bardzo szkodliwej dla kraju.

Nie potrzeba dużo mówić o nazbyt dobrze każdemu znanej działalności czarnej giełdy, tej organizacji sprężystej i ruchliwej, która jest wszędzie i nigdzie jej niema, lecz której szkodliwą dla kraju działalność widać na każdym kroku. Pewne banki i kantory wymiany, których wiele namnożyło się w okresie powojennym, opierają swoją egzystencję wyłącznie na spekulacji, której rąbek czasami zostanie odsłonięty w formie procesu karnego. Spekulacja zorganizowana ujawnia się również w formie z zawrotną szybkością powstających spółek akcyjnych, z których wiele może egzystować tylko w dobie chaosu gospodarczego, zaś zniknie w warunkach normalnych. Nie ulega wątpliwości, że pewne spółki akcyjne, organizowane na zdrowych zasadach, przyczynią się do rozwoju życia gospodarczego kraju, lecz wiele z nich będzie szkodziło temu rozwojowi zwłaszcza w chwili ciężkiej sytuacji gospodarczej. Szybkie powstawanie spółek akcyjnych potęguje zapotrzebowanie pieniędzy na rynku wewnętrznym. Zapotrzebowanie gotówki dla spółek akcyjnych, utworzonych w pierwszem półroczu r.b. wynosiło ośm i pół miljarda marek.

Rolnictwo, ponosząc minimalne ciężary państwowe, stwarza drożyznę z powodu żądania nadmiernie wysokich cen za zboże. Zwłaszcza drobna własność rolna nie lokuje nigdzie swych pieniędzy, unieruchamiając w ten sposób znaczne kapitały. Sejm zaś zamiast wykorzystać zasobne źródło podatkowe, jakiem jest rolnictwo, woli drukować banknoty.

Przemysł nie liczy się z przyszłością, nie myśli poważnie o opanowaniu zagranicznych rynków zbytu, stara się natomiast ciągnąć jaknajwiększe zyski. Tutaj widoczne są konsekwencje nieudolnej polityki przemysłowej Rządu, który starał się sztucznie ożywić przemysł, zapewniając mu znaczne zyski i usuwając konkurencję będącą do pewnego stopnia bodźcem normalnego rozwoju przemysłu.

Kupiectwo również nie daje się wyprzedzić: ceny rosną z dnia na dzień. Szczególną uwagę należy zwrócić na książkę, która dzięki spekulacji stała się luksusem — prawie niedostępnym dla ludzi pracujących umysłowo. A to już stanowi poważne niebezpieczeństwo dla kultury narodu.

Spekulacja wytwarza drożyznę, którą potęguje również Rząd, nakładając wysokie podatki pośrednie wbrew racjonalnej polityce podatkowej. Odpowiedzią na drożyznę są strajki, przy pomocy których robotnik stara się wywalczyć dla siebie lepsze warunki bytu. I znowu ceny rosną. A Rząd tymczasem drukuje miljardy marek. Poprostu wytwarza się błędne koło.

Lecz jakie są rezultaty tej powszechnej spekulacji? Istotnie spekulanci, nie rozumiejąc własnego interesu, składają miljony marek, lecz wartość pieniądza spada z dnia na dzień. Dlatego w takich warunkach nie można mówić o oszczędności. Tu właśnie leży punkt ciężkości całej sprawy: nie robimy oszczędności, majątek narodowy topnieje; tu dopiero widoczna jest nicość polityki gospodarczej Rządu i Sejmu, który nie rozumie interesów gospodarczych kraju.

Przyczyna niedomagań leży więc w samym społeczeństwie. Nic nie pomagą wszelkie zarządzenia, nie pomoże pożyczka przymusowa, nie pomoże również walka z lichwą i spekulacją, ponieważ nie da się pomyśleć, aby samo społeczeństwo podjęło walkę przeciwko sobie.

Społeczeństwo musi się nareszcie ocknąć. musi porzucić manowce i wrócić na właściwą drogę. Do przyszłego Sejmu muszą wejść ludzie wiedzy, ludzie rozumiejący intresy gospodarcze kraju, którzy potrafią wyprowadzić kraj z chaosu, w jakim się znalazł dzięki obecnemu Sejmowi.

Gospodarcze położenie Polski

Nieustanny spadek marki polskiej, jak okropne widmo, staje na polskim progu, śmieje się tysiącem wrażych ust i mieni się tysiącem wrażych sąsiedzkich rąk, co przyszły grabić „bankruta", jak w roku ubiegłym, jak przy końcu XVIII-go stulecia. Cieszy się wróg zewnętrzny i cieszy się wróg wewnętrzny, że „polski pieniądz" leci na złamanie karku, a z nim i cała Rzeczpospolita.

Nie dziw, że ta rozpaczliwa sytuacia gospodarcza płoszy sen nie tylko z ócz niedołężnego Sejmu, ale smutne wywołuje refleksje w myślach każdego Polaka. Codziennie więc rodzą się recepty zbawienia, jak grzyby po deszczu, programy — lecz wszystko to staje się jedynie ciekawym zjawiskiem prasowym, bez żadnego wyraźnego skutku dla życia.

Tymczasem zaś spadek waluty uniemożliwia życie wszystkim. Jakakolwiek uczciwa kalkulacja przemysłowa, czy handlowa staje się niewykonalna. Drożyzna szaleje, wywołując strejki i stawiając Skarb Państwa w sytuacji nader trudnej. Należy wszakże stwierdzić, że nikt w Polsce nie stara się, aby złu zaradzić. Rząd p. Witosa nawet nie umiał wytworzyć równowagi w budżecie państwowym, choć to można było zrobić. Stosowano półśrodki — nie radykalne leczenie. Jeszcze krok i już nasza marka zagranicą straci wszelką wartość.

Jakie są przyczyny tego stanu rzeczy? Ujemny bilans handlowy i budżet państwowy, oparty stale na drukowaniu nowych marek polskich — i pewne okoliczności polityczne.

Rozporządzając wielkiemi bogactwami naturalnemi, mając dość znaczny przemysł, będąc pod względem dróg handlowych (tranzyt) w świetnym gieograficznym położeniu, Polska jeszcze na czas dłuższy będzie skazana na to, że nie będzie mogła mieć czynnego bilansu handlowego. Przyczyną tego zjawiska będzie ta okoliczność, że rynki nasze wewnętrzne daleko więcej potrzebują towarów i surowców, niż się w tej chwili ich wyprodukuje w Polsce. Konfekcja damska, dziecinna i męska, odzież, obuwie, wyroby rzemieślnicze i przemysłu ludowego, produkty rolne, a więc to, co stanowiło dawniej i mogłoby stanowić obecnie główne objekty eksportowe — jest wchłaniane przez zapotrzebowanie wewnętrzne i wywozić tych przedmiotów nie można, jeśli się nie chce pchać kraju w jeszcze większy odmęt drożyzny. Przeciwnie, należy strzec pilnie kordonów granicznych, aby wytępić przemytnictwo i ukrócić potajemny, wprost zbrodniczy wywóz do Rosji i do Niemiec (!).

Chwila obecna, licząc naturalnie na poprawę warunków produkcji uprawnia nas do eksportu jedynie niektórych surowców, jak: węgiel, drze-

wo, sól, nafta, a w drugim rzędzie: cement, wiklina (nadwyżkę), skóry, jaja. I to należy się wielce obliczać, aby nie pozbywać się ilości, potrzebnych rynkowi krajowemu.

Oczywistą jest rzeczą, że, o ile sytuacja przemysłowa się poprawiła w znaczeniu uruchomienia fabryk, powiększenia produkcji i potanienia jej — będziemy musieli naszą politykę eksportową odpowiednio przystosować, co po okresie kryzysowym bezwarunkowo nastąpi. Podkreśliliśmy powyższe tylko dlatego, aby uzasadnić, że z tej strony nie może kraj oczekiwać nagłej poprawy.

Tę niepomyślną konjunkturę dla przemysłu jeszcze więcej pogorszają konjunktury polityczne, związane ze sprawą Szlązka, Wilna, Gdańska — i wogóle nieuregulowanych zagadnień granicznych.

Nie mogąc więc narazie ratować marki eksportem, skoro sami musimy daleko więcej importować, — należy podnieść prestige marki środkami paljatywnemi, wewnętrznemi — przez ustalenie jakiegoś kursu i siły kupczej dla polskiej waluty.

Aby to nastąpiło musi być bezwarunkowo ustalona równowaga budżetu państwowego.

Sytuacja nie jest wcale pod tym względem rozpaczliwa, źródła dochodów znaleźć można łatwo, — trzeba tylko chcieć naprawdę.

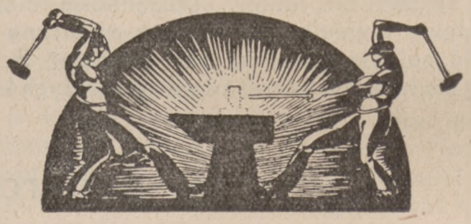
Powiększenie kilkakrotne opłat pocztowych, kolejowych, stemplowych, akcyznych, celnych, sądowych, przemysłowych, ustalenie wszelkich podatków, a szczególnie gruntowych, stosunkowo do stopy tych podatków z przedwojny — i co najważniejsze pobieranie tych podatków we właściwej porze (obecnie zbiera się śmieszne sumy podatkowe z nieruchomości za... 1919 rok!!), przeprowadzenie skutecznej pożyczki przymusowej, długoterminowej, oto są pewne źródła pokrycia potrzeb państwowych i zatrzymania prasy, tłoczącej codziennie nowiutkie miljony.

Jeżeli do tego dodamy niezmiernie korzystną sytuację Polski w ruchu tranzytowym i dochód, jaki stąd można osiągnąć — to otrzymamy źródła dochodowe pewne i stałe.

Jeśli zarządzeniami wewnętrznemi poprawimi sytuację Skarbu, kurs marki polskiej podniesie się i zagranicą, bo ludzie nabiorą do waluty polskiej zaufanie, którego dotąd nie mają.

Lecz trzeba naprawdę chcieć.

C. P.

Jarmarki międzynarodowe.

Gospodarcze znaczenie jarmarków międzynarodowych nie jest jeszcze dostatecznie ocenione — nie tylko wśród ogółu, lecz nawet w kołach handlowych.

Zdaniem niektórych kupców, współczesny, doprowadzony do wysokiego stopnia rozwoju aparat akwizycyjny jest zupełnie wystarczający. Reklama we wszelkich typach i postaciach, komiwojażerowie, pokazy próbek i wzorów są, zdaniem tych osób, dostateczne, aby oddziałać na obrót i wymianę towarów w sposób pobudzający i przygotowawczy.

Zdanie to jest błędne.

Pomiędzy oddziaływaniem jarmarków międzynarodowych, a zwykłym, rynkowym aparatem handlowym zachodzą różnice zasadnicze. Jarmarki te wyodrębniają się z pośród owego aparatu przez następujące cechy i właściwości: możność bezpośredniego porównania współzawodniczych firm i przedsiębiorstw, ułatwienie syntezy w ogólnym poglądzie na wytwórczość i handel danego państwa, kraju, lub okręgu przemysłowego, wreszcie — wzgląd najważniejszy, wyzyskanie momentu, możność osiągnięcia tych korzyści, jakie daje tak zwana „aktualność“.

Zwykły obrót kupiecki pomiędzy sprzedawcą i odbiorcą, obrót oparty głównie na często przypadkowej i rozdrobnionej przez komiwojażerów, nie może poza wielkiemi jarmarkami, ogarnąć całej podaży. W dodatku obrót taki wystarczyć może w pewnej mierze jedynie wtedy, gdy na ogół są już znane potrzeby, podaż, zasoby, wytwórczość i szlaki handlowe, gdy, jednem słowem, istnieje już tradycyjna, spoista organizacja połączeń między wytwórczością, wymianą a spożyciem.

Otóż organizacja ta już przed wojną rozprzęgać się poczynała, podczas wojny zaś i po niej, zawodzi coraz częściej i coraz rzadziej.

Nie ulega wątpliwości, że nowe nici mogą być najprędzej nawiązane za pośrednictwem jarmarków międzynarodowych, które stworzą podłoże dla nowej, podobnej do przedwojennej, trwałej organizacji.

Dr. Othmar Spann, profesor ekonomji na uniwersytecie w Wiedniu, przytacza w swym traktacie o jarmarkach pewien szczegół, dosadnie świadczący o możliwościach oddziaływania jarmarków międzynarodowych. Jak wiadomo, jeden z takich jarmarków odbył się w r. 1906 w Medjolanie. Po raz pierwszy wystawione były wtedy w Europie zachodniej w wielkich rozmiarach wyroby rosyjskiego przemysłu ludowego („Kustarnyj promysieł“) w dziedzinie zabawkarstwa. Rezultat przeszedł wszelkie oczekiwania: przemysł ten otrzymał takie zamówienia, że co do ilości, absolutnie nie mógł ich wykonać. Ten sam jarmark bardzo znacznie posunął naprzód niemiecką ekspansję gospodarczą we Włoszech.

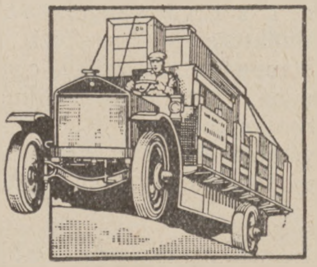
Ten przykład jest dowodem, że nawet przed wojną dawały międzynarodowe jarmarki rezultaty, nieosiągalne przez jakiekolwiek inne przygotowawcze i środki wymiany.

Po wojnie te rezultaty muszą być nierównie większe. Nowe stosunki walutowe, nowe granice, zerwanie dawnych, wielowiekowych łączności rynkowych, zasadniczo inne czynniki kosztów produkcji, nowe postępy techniki, towary zastępcze — wszystko to stworzyło i otworzyło przed przedstębiorcą nowy świat pojęć, zasad i zwyczajów gospodarczych.

Względy powyższe bynajmniej nie wyczerpują całokształtu wpływów i znaczenia, jakie się słusznie przypisuje jarmarkom międzynarodowym. Nie należy pomijać korzyści pośrednich, jak: ożywienie ruchu pasażerskiego, turystycznego, hotelarstwa, możność nawiązania stosunków osobistych i t. d.

Dane powyższe dostatecznie wyjaśniają, dlaczego nie miały powodzenia, usiłowania anglików w roku 1870, oraz jeszcze wcześniejsze projekty francuza Le Play'a, aby przejściowe jarmarki zastąpić stałemi wystawami handlowo-przemysłowemi. Owe wystawy nie mogły mieć tak silnie wyrytego piętna aktualności, tak elastycznego przystosowania się do potrzeb chwili, jak to posiadają jarmarki, urządzane „ad hoc“ i będące wyrazem chwili.

W. Trzebiński.

O Mocarstwowe stanowisko Polski.

Tem, że cel wojny światowej — unieszkodliwienie Niemiec — został osiągnięty, nie łudzi się dziś chyba nikt. Najjaśniej całą bezowocność hekatomb poniesionych ofiar widzi Francja. W tem świetle przyszłość pełna jest poważnej troski, teraźniejszość — gorączkowych zabiegów nad ubezpieczeniem się i bodaj częściowem wykorzystaniem tych atutów, jakie dała orężna przewaga.

Prawdą jest, że sny niemieckie o podboju oceanów zostały rozwiane. Prawdą również,— że terytorjalnie zostały Niemcy pozbawione wszystkich swych kolonji i części europejskich obszarów zaborczych. Ale z tych dwuch faktów wynika siłą matematycznej konieczności prawda trzecia: że państwo niemieckie na mocy prawa ekspanzji, szukać musi i szukać będzie nowych dróg rozrostu, nowych terenów eksploatacji pod odbudowę przyćmionej potęgi.

Terenem takim jest kontynentalny Wschód.

Jeszcze na wiele miesięcy przedtem, zanim żelazny taran rozkruszać począł linję Zygfryda i Hindenburga, rzucono—może w przewidywaniu klęski, może dla ubezpieczenia się na wszelki wypadek — pierwsze podwaliny pod przyszły podbój Wschodu: zniszczono imperjum rosyjskie. Skutek był tak nad wszelkie oczekiwanie świetny, eksperyment na tak klasyczne natrafił warunki, że momentalnie łańcuch wschodni blokady koalicyjnej pękł i Wschód cały ze swymi nieprzebranymi skarbami stanął otworem.

Trzeba było tylko wyciągnąć dłoń i czerpać.

Jednak na przeszkodzie do urzeczywistnienia tych szerokich zamysłów stanęła klęska na polach Francji, absorbująca wszystkich troska, aby to, co stracono tam, odzyskać przy zielonym stole, wreszcie Polska zmartwychwstała, położona tamą na rubieżach.

Pozostała droga okrężna. I dziś już najmniejszej nie ulega wątpliwości istnienie podwójnej linji wpływów niemieckich, dążących na Wschód—przez Bałtyk i Bałkan. Niemcy, odrodzone w klęsce, zreorganizowane, podnoszące produkcję do starych norm, szukające rynków zbytu i punktów oparcia dla swych placówek, — zwolna, ale z żelazną konsekwencją ubijają sobie szlak ku ziemi obiecanej. Chwila, gdy będzie można wkroczyć czynnie, gdy po odrzuceniu utopijnych doktryn ci, czy

inni dyktatorzy Kremlu wezwą wszystkich chętnych na pomoc, do rentownej współpracy, chwila ta nie zastanie Niemiec nie przygotowanych. Wejdą, niosąc w darze wszystko to, czego nadmiarem dławi się dziś Germanja. Wyjdą, obarczeni tem, czem bogata Rosja.

Chwila ta może nie jest daleka. Na przyjęcie jej w Polsce nie uczyniono nic, lub prawie nic. Bo skądże ta Polska, która nie wie dokładnie, co posiada, co rodzi, co wyrabia, przygotować ma to, co wolno jej z korzyścią wywieźć? Jak ona może marzyć o tem, by podbić targi obce, skoro na jej własnych rynkach panuje chaos, dezorjentacja, brak proporcji między popytem a podażą, panoszy się niezdrowa gorączka spekulacyjna?

Jeśli jest źle, nie wolno rąk zakładać. Idzie o rzeczy zbyt ważne, decydujące o przyszłości państwa. O konkurencję z przeciwnikiem wypróbowanym i zdecydowanym. Nie o taką, czy inną konjunkturę handlową idzie, lecz o mocarstwowe stanowisko Polski, o ewentualność: duszenie się na własnem podwórku, lub odetchnięcie szeroką piersią.

Ze wszystkich środków zmierzających do uzdrowienia stosunków i przygotowania kampanji o inne okno na świat, niż omotany zastrzeżeniami i obcą opieką Gdańsk, jako najlepiej odpowiadający warunkom, najszybciej i najpewniej działający obrany został system targów. Ich zadanie — to przegląd bogactwa własnego, organizacja zbytu i wymiany, w najogólniejszym zaś zakresie przysposobienie owego pogotowia, pod którego znakiem ma nas zastać — nie zaskoczyć — niedaleka przyszłość.

Zadaniom tym służyć mają Targi Wschodnie we Lwowie.

X.

Przyszłe stosunki gospodarcze z Rosją.

Zgodnie z Artykułem XXI Traktatu, zawartego w Rydze między Polską a Rosją i Ukrainą, obydwie układające się strony winny nie później niż w 6 tygodni od ratyfikacji traktatu przystąpić do rokowań w sprawie umów handlowej i kompensacyjnej, oraz innych umożliwiających obrót towarowy i ruch osobowy. Ponieważ ratyfikacja, zgodnie z postanowieniem Traktatu, uskuteczniona została w pierwszych dniach maja, przeto w myśl przytoczonego Artykułu już mniej więcej od połowy czerwca winny się były toczyć rokowania gospodarcze.

Widocznie ogólne przesłanki polityczne powodują, iż rozpoczęcie rokowań ulega zwłoce, jednakże życie domaga się jaknajszybszego nawiązania stosunków wymiennych z Rosją. Najlepszym tego dowodem jest fakt, iż, bezpośrednio po zawarciu pokoju preliminaryjnego z Rosją i Ukrainą zaczął sią szybko rozwijać na pograniczu handel przemytniczy.

Handel ten, prowadzony w szczególności na linji Zbrucza już przeszedł kilka etapów rozwoju. W pierwszem stadjum odbywał się na zasadzie koncesji wydanych przez Władze Wojskowe i w istocie swej był handlem wymiennym z obrębem działania w pasie pogranicznym.

Ponieważ nie był on objęty ustawą o obrocie towarowym z 14 lipca 1920 r., przeto pozwolenia na handel z Rosją i Ukrainą, nie mogły być wydawane przez Główny Urząd Przywozu i Wywozu.

Jednakże Ministerstwo Przemysłu i Handlu, nie chcąc wówczas względami formalnymi tamować wymiany z Rosją, wydawało indywidualnie poważnym przedsiębiorstwom pozwolenia, uwzględniane przez tymczasową Władzę Wojskową, powodując w ten sposób w rozwoju handlu nowy okres.*)

Wreszcie trzeci etap rozwoju datuje się od 4 lipca r. b. t. j. od chwili wprowadzenia wolnego handlu.

Na zasadzie posiadanych już obecnie informacji można z pewnemi zresztą zastrzeżeniami ustalić, że posiadanie przez Polskę bezpośredniej granicy lądowej z Rosją i Ukrainą, stawia Polskę w stosunkach handlowych z Rosją w sytuacji korzystniejszej niż inne państwa. Okazuje się bowiem, że właśnie przez lądową granicę Rosja daje pewne towary, gdyż w tym samym czasie przez Rygę, Liba-

*) Czynności zaś Władzy Wojskowej w zakresie kontrolowania obrotu towarowego o którym mowa, były stopniowo przekazywane Urzędom Celnym, organizowanym przez Ministerstwo Skarbu.

Urzędy Celne zorganizowane zostały w Zahatje, Olechnowiczach, Baranowiczach, Równem i Podwołoczyskach.

wę i Rewel wyłącznie importuje. Fakt ten jest pierwszorzędnego znaczenia i pozwala wnioskować, że w niedalekiej przyszłości, naturalnie po zawarciu porozumienia gospodarczego z Rosją, będziemy mogli otrzymywać stamtąd tak potrzebne dla naszego przemysłu surowce, dając wzamian wytwory naszych przemysłów przetwórczych.

Należy jednak zgóry jasno uświadomić sobie, jak skomplikowanym problematem jest umowa handlowa, gdy struktura społeczna i państwowa kontrahentów tak zasadniczo różnią się, jak ustrój Rzeczypospolitej Polskiej i ustrój Rosyjskiej Socjalistycznej Federatywnej Republiki Rad i innych przez nią reprezentowanych. Kontrahentem kupca i przemysłowca polskiego po stronie rosyjskiej nie mogą być osoby fizyczne, a tylko kooperatywy i ich związki. Stąd wyłoni się cały szereg zagadnień wymagających w traktatach takich koncepcji, jakich przedwojenne stosunki handlowe między narodami nie znały.

Nadto Rosja jest obecnie krajem zniszczonym, pozbawionym czynnych wytwórni, a nadewszystko odpowiednich środków transportowych i waluty, mającej popyt na międzynarodowych giełdach.

Również i nasz przemysł nie odrodził się jeszcze, a przemagająca się bolączka w postaci kwestji walutowej i brak pewnych surowców utrudniają poprawę konjuktur gospodarczych.

W związku z tem należy sądzić, że najbardziej wskazaną formą stosunków wymiennych z Rosją są umowy kompensacyjne, nawiązywane czy to przez Rządy obydwu Państw, czy to przez Związki konsumentów i eksporterów naszych ze związkami rosyjskich kooperatyw, pod kontrolą rządów obydwuch państw.

Bardzo poważnym atutem w rękach naszych do nawiązania żywej wymiany towarowej z Rosją jest posiadanie przez nas taboru szerokotorowego. Mógłby on być znakomicie wykorzystany dla dostarczania do granicy polsko-rosyjskiej produktów eksportu rosyjskiego, przeznaczonych czy to dla Polski, czy to dla państwa trzeciego do którego najkrótsza droga tranzytowa prowadzi przez Polskę. W związku z tem winny na granicy powstać wielkie składy tranzytowe pod zarządem państwowym.

Składy takie mogły być utworzone albo o charakterze składów „wolnych" (Freie Niederlagen), otwieranych zazwyczaj w poważniejszych portach i traktowanych jako wyłączone z tyrytorjum celnego państwa, lub też mogłyby powstać zwykłe składy tranzytowe, pozostające bądź stale pod zamknięciem celnem, lub bez zamknięcia celnego z pozostawieniem rządowi ogólnej kontroli.

Znaczenie Polski, jako przyszłego terenu tranzytowego między Rosją i Ukrainą a państwami trzeciemi, jest obecnie szeroko omawiane i komentowane przez prasę zagraniczną. Wychodzący w Wiedniu tygodnik p. t. National Staaten und tuslands Export-Import Zeitung, w wydaniu specjalnem redagowanem w językach polskim i niemieckim, przeprowadza w szeregu artykułów ideję nawiązania ściślejszych stosunków między Austrją i Polską ze względu na handel tranzytowy z Rosją. Autor artykułu uznaje, iż Polska ma wiele danych ku temu, aby w handlu tranzytowym innych narodów z Rosją odegrać rolę przewodnika i pioniera, posiada bowiem w Europie największą ilość wykwalifikowanych sił kupieckich i technicznych, znających i język i stosunki rosyjskie.

Organizacji handlu tranzytowego na większą skalę wymaga jednak doświadczonych finansistów, a takich, zdaniem wymienionego czasopisma, łatwiej można znaleść w Wiedniu, niż w Warszawie, z czego wyprowadza wniosek o potrzebie wytworzenia ścisłej kooperacji austryjackich kupców i przemysłowców z kupcami i przemysłowcami polskimi celem wykorzystania geograficznych i transportowych korzyści, jakie przez ściślejsze stosunki Wiednia z Warszawą dałyby się osiągać i w dziedzinie handlu tranzytowego z Rosją.

Głos tygodnika Nationalstaaten und Auslande-Export-Import Zeitung przytaczamy tu nie dla tego aby propagować ideę zbliżenia ekonomicznego z Austrją, doceniając wzajemne wpływy polityki ekonomicznej i zagranicznej poszczególnych państw, lecz jedynie aby uwydatnić, jak poważne zainteresowanie w krajach sąsiedzkich wzbudza możność wykorzystania przez nas naszego położenia geograficznego względem Rosji.

Rosja, jako dostawca surowców dla naszego przemysłu, jako rynek zbytu dla wytworów tegoż przemysłu, wreszcie jako teren, do którego kierowany będzie tranzytem przez nasze terytorjum export i import rosyjski i zagraniczny, musi stać się przedmiotem jaknajżywszego zainteresowania naszych sfer gospodarczych, a kwestja nawiązania porozumienia gospodarczego między Polską a Rosją winna być jaknajprędzej doprowadzona do pomyślnego wyniku.

Inż. Bogacki.

ODDZIAŁ WE LWOWIE, KOŚCIUSZKI 4
REPREZENTACJA
NA WSCHODNIĄ MAŁOPOLSKĘ
TOW. AKC. MANUFAKTURY SUKIENNEJ
LEONHARDT, WOELKER i GIRBARDT
w ŁODZI.
SKŁAD i FABRYKA SUKNA
RESTEL i KRÓLEWSKI, ŁÓDŹ ŚW. ANDRZEJA 4.
REPREZENTACJA
FABRYKI WYROBÓW
WŁÓKIENNICZYCH
Bronisław Goldbaum
W ŁODZI.
REPREZENTACJA
FABRYKI WYROBÓW
WŁÓKIENNICZYCH
Józef Tisch
W BIELSKU.
R.B.t.
Możemy przyjąć zastępstwa branży
bawełnianej, trykotażowej
i pluszowej.

ZDOLNOŚĆ EXPORTOWA POLSKI

Eksport jaj a chłodnictwo.

Polska, jako kraj rolniczo-przemysłowy, wywoziła przed wojną znaczne ilości jaj. Nie posiadamy wprawdzie dokładnej statystyki wywozu z obszaru Polski, jednak można określić całą produkcję jaj i na tej podstawie obliczyć w przybliżeniu ilość, jaką możemy wywozić.

Podług obliczenia Zacharskiego hodowano przed wojną w Polsce 25 miljonów kur, zaś roczna produkcja jaj dosięgała 16 tysięcy wagonów. Przy takiej produkcji, znacznem spożyciu oraz braku dobrej organizacji skupu jaj na eksport—Polska mogła wywozić przed wojną kilka tysięcy wagonów jaj. Że ta przybliżona ilość nie jest daleko od prawdziwej świadczy wywóz jaj z samej tylko Galicji, który w 1917 r., a więc podczas wojny, kiedy wiele gospodarstw zostało zniszczonych, wynosił 700 wagonów. Oczywiście podczas wojny produkcja jaj zmiejszyła się wskutek zniszczenia wielu gospodarstw zwłaszcza włościańskich, które były głównym producentem jaj, jednak obecnie, kiedy własność ziemska pod wpływem dobrej konjunktury szybko wraca do normalnego stanu, należy się spodziewać, że hodowla drobiu oraz produkcji jaj osiągną ilościowe normy przedwojenne a nawet wkrótce znacznie je przewyższą. Wywóz nadmiaru jaj, oczywiście po zaspokojeniu zapotrzebowania wewnętrznego, może już dzisiaj dać miljardy marek. Dotychczas syndykat jajczarski wywozi jaja do Anglji, Szwajcarji, Austrji, Francji i innych.

Chcąc jednak należycie zorganizować eksport oraz osiągnąć jaknajwiększe korzyści, trzeba pomyśleć o urządzeniach chłodniczych. Pod tym względem braki są wielkie i dlatego ponosimy znaczne straty z jednej strony wskutek psucia się pewnej ilości produktów spożywczych, z drugiej zaś ze względu na niemożliwość przechowania nadmiaru tych produktów i sprzedania ich w chwili, kiedy konjunktura jest najkorzystniejszą.

Obecnie w Polsce mamy zaledwie 45 zakładów chłodniczych, przeważnie w Poznańskiem, gdy Niemcy posiadają ich 5,400. Mamy również 70 wagonów chłodniczych, lecz wadliwie zbudowanych i dotychczas stojących bez użytku. Przedsiębiorstwa prywatne chcą budować wagony chłodnicze, lecz Ministerjum Kolei Żelaznych, nie rozumiejąc znaczenia chłodnictwa dla przemysłu spożywczego, stawia takie warunki, że żadne przedsiębiorstwo nie może ich przyjąć. Również sprawa założenia towarzystwa chłodniczego w Polsce długo nie mogła ruszyć z miejsca. Dopiero niedawno przesłano Ministerjum Spraw Wewnętrznych do zalegalizowania statut towarzystwa chłodniczego.

W dziedzinie chłodnictwa mamy jeszcze wiele do zrobienia.

Z rynku pieniężnego.

Od pewnego czasu jesteśmy świadkami krańcowej rozbieżności między położeniem na rynkach pieniężnych zagranicznych, a naszym rynkiem pieniężnym. Polega ona na tem, że zagranicą nastąpiło znaczne odprężenie sytuacji, natomiast u nas głód kapitału i trudności kredytowe przybierają coraz większe rozmiary.

Niemal wszystkie banki państwowe zagranicą obniżyły ostatnimi czasy stopę dyskontową. „Federal Reserve Bank" w Nowym Yorku obniżył dyskonto w początku maja r. b. do $6^1/_2{}^0/_0$, w czerwcu do $7^0/_0$, w lipcu do $5^1/_2{}^0/_0$. Bank Angielski obniżył stopę dyskontową w kwietniu r. b. do $6^1/_2{}^0/_0$, w czerwcu do $6^0/_0$. w lipcu do $5^1/_2{}^0/_0$. Bank Francuski również obniżył tę stopę do $5^1/_2{}^0/_0$.

Główną przyczyną tych redukcji była, rzecz prosta, obfitość rozporządzalnego kapitału na rynkach państw powierzonych. Trudność zbytu wewnątrz kraju, ograniczenie wywozu, oraz inne przyczyny wywołały znaczną redukcję wytwórczości, jakoteż popytu na kapitał nietylko kredytowy, lecz również inwestycyjny, o czem świadczy znaczne zmniejszenie się ruchu założycielskiepo.

Na naszym rynku pieniężnym spotykamy objawy wręcz przeciwne. Instytucja centralna Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, podwyższyła stopę procentową od dyskonta weksli do $7^0/_0$ (od weksli trzymiesięcznych), od weksli zaś na terminy dłuższe do $7^1/_2{}^0/_0$, od rachunków otwartego kredytu pożyczek terminowych i na zastaw towarów do $8^0/_0$. Jestto dowód oczywisty, że P. K. K. P. broni się w ten sposób od nadmiernych wymagań kredytowych, wypływających z braku gotowizny na naszym rynku pieniężnym.

W pierwszej połowie roku bieżącego pożyczki dyskontowe w P. K. K. P. powiększyły się przeszło o $50^0/_0$, pożyczki różne — około $60^0/_0$, natomiast pozycje rachunków bieżących firm i osób prywatnych wykazują w czasie od 1-go kwietnia do 1-go lipca r. b. zmniejszenie się o $25^0/_0$ z górą.

W prywatnych instytucjach kredytowych wzrosły kapitały rozporządzalne w stopniu wielce niedostatecznym. Najbardziej pożądane wkłady terminowe, zapewniające bankom swobodę obrotową, zwiększyły się w rozmiarach bardzo słabych. Jeżeli zaś znajdujemy wydatniejsze powiększenie się pozycji na rachunkach czekowych i lorowych, to nie trzeba zapominać, że wobec tego rodzaju wkładów muszą się banki zachowywać ze szczególną ostrożnością, a nawet posiadać większe rezerwy gotówkowe. I, w rzeczywistości, zasoby gotowizny, jakiemi rozporządzają większe banki warszawskie w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i w Pocztowej Kasie Oszczędności, już w pierwszym kwartale r. b. powiększyły się prawie o $70^0/_0$.

Pozorne objawy spotykamy w bankach wielkopolskich. Gwałtowne przeprowadzenie unifikacji oraz ustawy o wolnym handlu wywołały drożyznę, zmuszającą do znacznego podwyższenia płac urzędniczych i robotniczych. Wobec tego dało się odczuć wielkie zapotrzebowanie gotówki, jakoteż, w prędkim czasie, brak kapitałów rozporządzalnych. Towarzystwa akcyjne, założone w ostatnich dwóch latach za pośrednictwem banków wielkopolskich znalazły się w dość trudnem położeniu, nie mogąc dostatecznie czerpać z kredytu bankowego. Wpływy gotówkowe do banków spadły do minimalnych rozmiarów. Jak słychać, każdy przechowuje gotówkę u siebie, ponieważ potrzebna mu jest na wypłatę robocizny i znacznie podwyższone zapotrzebowania życiowe. Rezultat jest taki, że w ciągu ostatnich pięciu tygodni trzy wielkie banki wielkopolskie wypłaciły przeszło dwa i pół miljarda marek, tak że przejściowo były w nieco kłopotliwem położeniu, i należy jednak z całem uznaniem przyznać, że przetrzymały ten kryzys i wyszły z niego zwycięsko.

Jednem słowem, pomimo inflacji, która zalała nasz kraj powodzią przeszło *130 miljardów* papierowych marek polskich, odczuwawy dotkliwy, a nawet niepokojący brak gotowizny. Przyczyny tego zjawiska są naogół znane, ograniczymy się tu więc jedynie do ich przypomnienia. Do przyczyn tych zaliczamy: 1) duże zapotrzebowanie ze strony przemysłu, 2) przejście do systemu wolnego handlu, dokonane w sposób zbyt gwałtowny, wskutek czego wytworzyła się potrzeba kredytów, wprawdzie krótkoterminowych, nie mniej jednak bardzo znacznych; 3) wzrost drożyzny i uwięzienie olbrzymich sum w gospodarstwach domowych; wreszcie, przyczyna najważniejsza, przechowywanie gotowizny w skrzyniach chłopskich, jakoteż bardzo znaczny jej odpływ za granicę. Koła fachowe obliczają, że te dwie ostatnie pozycje wynosić mogą około *50 miljardów* marek.

Zbadanie przyczyn jednakowoż nie wystarcza. Należy pomyśleć o środkach zaradczych. Niestety, dotychczas nie widać, aby o tem w kołach miarodajnych poważnie myślano.

T. W.

SPÓŁKA DLA GUMOWEGO PRZEMYSŁU i HANDLU „Atlas"

WARSZAWA, ul. BIELAŃSKA 23. Adr. telegr. „ATLARUBBER".

Niemcy, podczas grabieżnej swojej okupacji, ogołocili do cna nasz rynek z towarów gałęzi gumowej, rekwirując i konfiskując wszystkie zapasy i składy.

Pierwszą firmą, która po ustąpieniu niemców, rozwinęła energiczną działalność, aby zaopatrzyć Polskę w ten sam niezbędny, a mający tak szerokie zastosowanie artykuł, była Spółka dla Gumowego Przemysłu i Handlu „Atlas".

Zawdzięcza to firma, „Atlas" wydajnej pomocy i chętnemu współdziałaniu znanej dobrze, jeszcze z czasów przedwojennych, angielskiej fabryce wyrobów gumowych „The New Atlas Rubber C-o Ltd." w Manchesterze.

Kto zna, jakie trudności nastręcza sprowadzanie do kraju artykułu, choćby najbardziej potrzebnego, kto wie ile trzeba przezwyciężyć przeszkód wielorakich, nie mówiąc już o utrudnieniach walutowych, ten rozumie, że działalność Spółki w okresie anormalnych warunków i stosunków powojennych nie była łatwa i wymagała wielu wysiłków i wielkiego nakładu energji.

Stałe i wielkie zapotrzebowanie artykułów tej gałęzi wytwórczości bez których obejść się nie może prawie żadna z dziedzin życia gospodarczego, skłoniły firmę „Atlas" do powzięcia zamiaru założenia w kraju odpowiednich zakładów przemysłowych dla fabrykacji wszelkiego rodzaju wyrobów gumowych.

W niedalekiej przyszłości Spółka dla Gumowego Przemysłu i Handlu „Atlas", zasobna w doświadczenie zawodowe na tem polu, przystąpi do zrealizowania projektu, dla którego pozyskała pomoc techniczną fabryki „The New Atlas Rubber C-o Ltd." w Manchesterze.

Do czasu otwarcia zaś własnej wytwórni Spółka, rozszerzając stale zakres swojej działalności handlowej, sprowadza do Polski wiele artykułów przemysłu gumowego w stanie fabrykatów gotowych i półfabrykatów.

Na szczególną uwagę zasługują *materjały gumowe i impregnowane do wyrobu płaszczy nieprzemakalnych*.

Sprowadzając powyższy artykuł. Spółka „Atlas" przeszczepia na grunt tutejszy, nieznaną prawie u nas nową gałęź wytwórczości, gdyż wyrabia gotowe płaszcze nieprzemakalne. Cena takich płaszczy jest nader nizka, wynosi bowiem od 8000 mk. za sztukę. Ze względu na ogólną drożyznę i na wszelkie zalety takich płaszczy nader praktycznych, trwałych i gustownych — zapotrzebowanie na nie będzie bardzo znaczne.

Z innych artykułów, sprowadzonych przez Spółkę „Atlas" wyróżnić trzeba:

„Atlasine" sztuczną skórę, mającą szerokie zastosowanie jako materjał do solidnego pokrycia mebli, pojazdów i t. p. oraz do wyrobu przyborów podróżnych, walizek, torebek, teczek i t. d.;

Opony do samochodów i rowerów;

Obręcze gumowe masywne, wszelkich rozmiarów, do powozów, dorożek, bryczek i t. d.;

Artykuły lecznicze i chirurgiczne, oraz

Ceraty w rozmaitych gatunkach.

Jako firma poważna, a więc nie wyzyskująca chwilowych wachań kursów giełdowych, Spółka dla Gumowego Przemysłu i Handlu opiera swoją działalność na prawdziwej kalkulacji kupieckiej, dzięki czemu, posiadając jedynie towar wyborowy fabryki „The New Atlas Rubber C-o Ltd.", sprzedaje towar po cenach możliwie nizkich, uczciwie kupieckich. Przestrzeganie tej zasady zawdzięcza Spółka swój dzisiejszy rozwój i tę liczną, pełną zaufania klijentelę.

Państwowa pożyczka przymusowa.

W № 74 Dziennika Ustaw z d. 10 września r. b. ogłoszone zostały trzy rozporządzenia Ministra Skarbu w przedmiocie przeprowadzenia Ustawy o państwowej pożyczce przymusowej.

Obowiązek nabycia pożyczki mają:

1. Z tytułu posiadanego majątku
   a) osoby fizyczne, jakoteż spadki wakujące, podlegające państwowemu podatkowi wyjątkowemu na okres wymiaru 1921/1923,
   b) osoby prawne, podlegające państwowemu podatkowi przemysłowemu, względnie zarobkowemu na rok 1921.

2. Z tytułu dochodu płynącego z pracy zarobkowej:
   a) osoby fizyczne, podlegające państwowemu podatkowi dochodowemu na rok 1921 od dochodów, płynących z wszelkiego rodzaju zatrudnień, opartych na pracy, a nie na kapitale.

Jeżeli osoba fizyczna posiada majątek i prócz tego dochody z tytułu pracy zarobkowej, — będzie dwukrotnie pociągnięta do realizacji pożyczki przymusowej.

Od obowiązku pokrycia pożyczki przymusowej są wolne:
   a) państwo i związki samorządowe,
   b) osoby fizyczne i prawne, jeżeli majątek ich nie przewyższa 100,000 mk.

Co się tyczy osób, wolnych od pokrycia pożyczki z tytułu dochodów, — będą wydane odnośne zarządzenia.

Pożyczka przymusowa zabezpieczona jest na majątkach; dlatego notarjusz, sporządzając umowy, które mają na celu przejście majątku nieruchomego lub wierzytelności hypotecznej w inne ręce, — obowiązany jest do pobrania i wniesienia do Kasy Skarbowej zabezpieczenia w wysokości, określonej w odnośnym paragrafie Ustawy. Jeżeli później okaże się, że na płatnika przypada mniej od sumy, pobranej przez notarjusza,—władza podatkowa zwraca płatnikowi nadwyżkę. Ministerstwo Skarbu może w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie udzielić częściowego lub zupełnego zwolnienia od obowiązku złożenia zabezpieczenia.

Przy rozkładaniu na płatników pożyczki przymusowej stosowana będzie stopa postępowa od 2°/₀ dla majątków najniższych do 20°/₀ — dla przekraczających 5 miljonów marek.

Do pokrycia pierwszej raty będą pociągnięci:
   a) płatnicy podatku gruntowego i podymnego, których majątek obliczony będzie przez pomnożenie tego podatku przez 48;
   b) płatnicy podatku od nieruchomości miejskich, majątek obliczony będzie jak poprzednio — podatek pomnożony będzie przez 48;
   c) płatnicy zasadniczego podatku przemysłowego od przedsiębiorstw handlowych i przemyłowych; dla przedsiębiorstw handlowych podatek pomnożono przez 20, dla przemysłowych przez 15,
   d) płatnicy podatku hypotecznego; podatek pomnożony będzie przez 4.

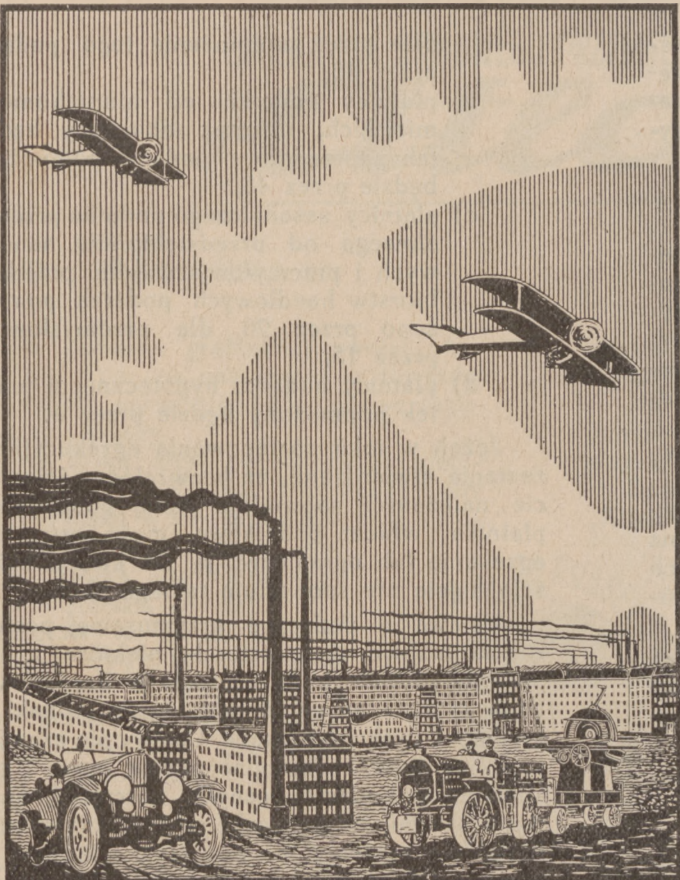
Jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego zostanie stwierdzone, że bezwzględne ściągnięcie należności spowoduje ruinę gospodarczą płatnika, władza podatkowa może wstrzymać egzekucję lub ograniczyć ją do kwoty, której ściągnięcie nie spowoduje takiego skutku.

Ustawa o pożyczce przymusowej posiada bezwarunkowo wiele usterek, niektóre z nich prawdopodobnie będą usunięte w drodze wydania rozporządzeń dodatkowych jednak na krytykę i dyskredytowanie Ustawy nie czas jest teraz. W drodze normalnej niema mowy o całkowitym pokryciu obecnych potrzeb finansowych skarbu; na pożyczkę zagraniczną obecnie liczyć nie możemy, nie pozostaje więc nam nic innego, jak chwycić się tych źródeł, jakie zagranica już dawno zastosowała.

Inne kraje — w sytuacji analogicznej do naszej—przeprowadzały daniny majątkowe lub wielkie pożyczki wewnętrzne,—musimy więc i my uruchomić kredyt wewnętrzny, i to jaknajszybciej, nie czekając na „doskonałe" ustawy. Rzeczą społeczeństwa jest ułatwić Rządowi ściąganie pożyczki przymusowej.

Dr. H. W.

Z przemysłu włókienniczego.

Uruchomienie przemysłu włókienniczego — jednej z najpoważniejszych gałęzi przemysłu polskiego, rokującej wielkie nadzieje dla naszego życia gospodarczego, odbywa się w tempie nader szybkiem. Praca w tej dziedzinie zbliża się do normy przedwojennej. Już dziś przemysł włókienniczy gotów jest do zasilenia polskiego eksportu, do walki konkurencyjnej z fabrykatami obcymi nietylko wewnątrz kraju, lecz i na rynkach obcych.

Gdy mowa o przemyśle włókienniczym, zaznaczyć trzeba, że oprócz firm, istniejących przed wojną, powstał cały szereg fabryk nowych, które dzięki umiejętnej organizacji i odpowiednim kapitałem zdołały wysunąć się na miejsca naczelne tak pod względem urządzeń technicznych, jak i pod względem jakości produkcji.

Do rzędu tych firm nowych, lecz już znanych i uznanych na rynku, należy „Tkanina“ spółka akcyjna, posiadająca w Łodzi zakłady fabryczne przy ul. Sienkiewicza № 113, i hurtownię włókienniczą p. t. „Hurtownia Włókiennicza Zjednoczonych Ziem Polskich“ przy ul. Piotrkowskiej № 150, oraz hurtownię w Poznaniu przy Starym Rynku № 51 w domu własnym, wreszcie hurtownie w Grudziądzu na Pomorzu pod firmą: „Pomorska Spółka Akcyjna Tkanina w Grudziądzu“.

Spółka akcyjna „Tkanina“ istnieje zaledwie dwa lata. Założycielami jej byli pp. F. Lisiecki, E. Schoen, J. Nowosielski, K. Chądzyński, D-r F. Smoluchowski, i R. Pfeiffer. Zgrupowawszy poważny kapitał, wynoszący podówczas piętnaście miljonów marek — nawiasem mówiąc wyłącznie chrześcijański — przystąpili do organizacji przedsiębiorstwa. Warunki i stosunki, panujące wówczas w kraju, bynajmniej nie sprzyjały zrealizowaniu tej inicjatywy. Trzeba było poświęcić wiele wysiłków, przezwyciężyć wiele przeszkód, aby nie dopuścić do odchyleń szkodliwych od szczegółowo opracowanego planu, aby położyć trwały fundament pod nową placówkę przemysłową, zapewnić jej nietylko prawidłową działalność, lecz i prawa do rozwoju dalszego.

Jednak wytrwałość kierowników, świadomych swoich celów i zadań, dała wyniki, które przewyższyły najśmielsze oczekiwania i nadzieje inicjatorów.

Rozwój Spółki Akcyjnej „Tkanina“ stwierdził, że przedsiębiorstwo racjonalnie zorganizowane, z odpowiednim nakładem pracy fachowej i kapitału dobrze zużytkowanego, może liczyć na rozrost, że nie potrzebuje obawiać się konkurencji, że łatwo znajdzie zbyt dla swojej produkcji i zapewni sobie miejsce należne na rynku.

Obecnie wyroby spółki akcyjnej „Tkanina“ są towarem poszukiwanym, dającym gwarancję jakości, posiadającym zaufanie odbiorców.

Oprócz wyrobów wełnianych i półwełnianych męskich, które pod względem gatunku, wykończenia i gustu bynajmniej nie ustępują materjałom angielskim, a gdy chodzi o materjały damskie, to śmiało rywalizują doborem kolorów i smakiem tkaniny z wyrobami francuskiemi, spółka akcyjna „Tkanina“ prowadzi fabrykację trykotaży, pończoch, rękawiczek, produkując gatunki pierwszorzędne i zacierając w pamięci odbiorców wspomnienia o tego rodzaju artykułach niemieckich, królujących niepodzielnie przed wojną na rynku polskim.

Na „Targu Poznańskim“, gdzie spółka akcyjna „Tkanina“ miała możność szerszego wystąpienia przed publicznością, eksponaty tej firmy wzbudzały wprost podziw zwiedzających. W oczach osób, które oglądały wyroby spółki akcyjnej „Tkanina“, malowało się niekłamane zdumienie, iż w Polsce wyrabiane być mogą tak piękne artykuły przemysłu włókienniczego, zda się świeżo przywiezione z owej zagranicy, która częstokroć nadużywała tego niezachwianego kredytu u odbiorców polskich i nie krępowała się zalewać nasz rynek gustowną wprawdzie ale tem nie mniej tandetą.

Obecnie spółka akcyjna „Tkanina“ na czele której stoi zarząd w osobach pp. E. Schoena, jako dyrektora finansowego, R. Pfeiffra, jako dyrektora technicznego i W. Bartlewicza, jako kierownika hurtowni w Poznaniu, szybkim krokiem zdąża do rozkwitu. Olbrzymie zapotrzebowanie artykułów wyrabianych przez spółkę akcyjną „Tkanina“, wywołało konieczność znacznego podwyższenia pierwotnego kapitału zakładowego, który obecnie wzrósł do 60,000,000.— marek polskich.

Celem ułatwienia zakupów odbiorcom z pośród kupców — detalistów, spółka postanowiła otworzyć własne hurtownie w różnych miastach Polski, co niewątpliwie wpłynie korzystnie na uzdrowienie handlu towarami włókienniczemi, bo usunie konieczność posługiwania się drogiem pośrednictwem i uprzystępni szerszemu ogółowi nabywanie towarów wyborowych po cenach ściśle kalkulowanych.

Jak zaznaczyliśmy na wstępie, spółka akcyjna „Tkanina posiada już własne hurtownie, wspaniale się rozwijające w Poznaniu (Stary Rynek 51. Telefon 34-55), w Łodzi Hurtownię Włókienniczą Zjednoczonych Ziem Polskich ul. Piotrkowska 150, która jest główną przedstawicielką „Tkaniny“ i Pomorską Spółką Akcyjną „Tkanina“ w Grudziądzu i organizuje też podobne placówki we Lwowie, Krakowie i Warszawie.

Osiągnąwszy tak szybki, choć zasłużony rozwój — spółka akcyjna „Tkanina“, jak przystoi polskiej placówce przemysłowej, dba nietylko o interesy kapitału, zaangażowanego w przedsiębiorstwie. Wydzieliwszy z zysków, osiągniętych w ostatnim roku bilansowym godziwą dywidendę dla akcjonarjuszów, przeznaczono cztery sta tysięcy marek na cele humanitarne, dając w ten sposób dowód obywatelskiego pojmowania swoich obowiązków względem kraju.

Spółka akcyjna „Tkanina“ zatrudnia obecnie z górą 300 robotników oprócz licznego zespołu pracowników handlowych i biurowych. Rozszerzanie jednak działalności, otwieranie nowych oddziałów wymaga stałego powiększania personelu pracowniczego, dostarczanie zajęcia coraz nowym siłom, które tu znajdują byt dla siebie i dla swoich rodzin.

Już dziś eksportując swoje wyroby do Francji i do państw bałkańskich, spółka akcyjna „Tkanina“ czyni odpowiednie przygotowania w celu zdobycia rynków wschodnich. W tym celu spółka bierze udział w „Targach Wschodnich“ we Lwowie, gdzie niewątpliwie osiągnie podobny sukces, jak na „Targu Poznańskim“. Na targach wschodnich „Tkanina“ wystawia swoje fabrykaty w głównym pawilonie, pokój № 15.

Doskonała organizacja, umiejętne i sprężyste kierownictwo, dbałość o stosowanie w fabryce wszystkich najnowszych zdobyczy technicznych przy jednoczesnem skierowaniu całej uwagi na jakość produkcji, na gatunek wyrabianych artykułów — wszystko to wróży jaknajlepiej o dalszym rozwoju spółki akcyjnej „Tkanina“, która, nie zbaczając z raz obranej drogi, dąży do zajęcia czołowego stanowiska w polskim przemyśle włókienniczym. Radę Nadzorczą tej rdzennie polskiej i chrześcijańskiej choć młodej, lecz już dobrze zasłużonej placówki przemysłowej tworzą pp.: F. Lisiecki, właściciel fabryki wykwintnej odzieży męskiej i dla chłopców w Poznaniu, jako prezes Rady Nadzorczej „Tkaniny“ J. Nowosielski, prezes Banku Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, X. Poseł Bolt znany działacz na ziemi pomorskiej, K. Chądzyński, znany przemsyłowiec miasta Łodzi, I. Dziekan, kupiec z Rawicza, A. Legis dyr. Banku Związku Spółek Zarobkowych w Łodzi, Cz. Kaczmarek, znany kupiec z Poznania, J. Woziwodzki, kupiec z Ostrowa i Weigt, właściciel fabryki odlewów żelaznychi znany przemysłowiec miasta Łodzi.

Jak zwalczać drożyznę?

Jedną z przyczyn spadku wartości marki polskiej, a tem samem jedną z przyczyn dalszego wzrostu drożyzny, stanowi ciągłe pomnażanie ilości banknotów. Rozumiemy to wszyscy, że wstrzymanie ruchu maszynki, drukującej bez przerwy marki polskie przynajmniej na kilka tygodni, zatamowałoby na pewien czas wzrost drożyzny i przyczyniłoby się niewątpliwie do stabilizacji kursu marki polskiej. Odczuwamy bowiem na własnej skórze, że bezustanny druk banknotów jest gorszą plagą od plag egipskich, plagą, dotykającą tak warstwy posiadające, jak i zarobkujące.

W celu zmniejszenia obiegu banknotów zarządził Minister Skarbu wypuszczenie drugiej serji pięcioprocentowych biletów skarbowych po Mkp. 5.000.—, 10.000.—, 100.000.—, płatnych gotówką w dniu 1 lutego 1922 r. Bilety Skarbowe, oprocentowane 5% z góry, można nabywać i wymieniać każdego czasu na gotówkę we wszystkich oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, we wszystkich Urzędach podatkowych i Kasach Skarbowych. Wszystkie większe banki polskie zobowiązały się przyjmować bilety Skarbowe na równi z gotówką.

Umieszczona na odwrotnej stronie biletu tabelka wykazuje jego wartość w każdym dniu przed terminem płatności.

Jednem słowem jest to idealny środek lokacyjny a zarazem płatniczy wewnątrz państwa, różniący się od banknotu markowego tylko tem, że nie ma ustawowego przymusu używania go za środek płatniczy. Tak jest — biletem Skarbowym można tylko temu płacić, kto zechce go przyjąć; w tem tkwi zasadnicza różnica między biletem Skarbowym a marką i to jest jego ujemną stroną.

Lecz obok przymusu ustawowego znany jest przymus społeczny (zwyczajowy), który często bywa silniejszy od ustawowego, chodzi więc o stworzenie takiego przymusu; taki przymus dla biletów Skarbowych powinien i musi powstać w społeczeństwie!

Z inicjatywą powinny wystąpić przedewszystkiem banki, wypłacając wszelkie kredyty przynajmniej w połowie biletami Skarbowemi; następnie dużą rolę mogą tu spełnić firmy handlowe, zakłady przemysłowe, towarzystwa, spółdzielnie i t. p., które przy większych wpłatach powinny się domagać od kupujących zamiast banknotów markowych — biletów Skarbowych.

Rychłe wprowadzenie biletów Skarbowych do obrotu bankowego i handlowego leży w interesie państwa, gdyż wpłynie dodatnio na kurs marki Polskiej i przyczyni się do spadku drożyzny, leży ono także w interesie każdego obywatela, ponieważ: 1) zapewnia mu dochód 5% od kapitału, 2) ułatwia mu przechowywanie i noszenie większych sum, 3) oszczędza mu sporo czasu przy liczeniu gotówki; łatwiej bowiem uskutecznić wypłatę miljona marek po sto tysięcy, niż tysiąc markówkami, 4) daje mu zadowolenie wewnętrzne, że współdziała z Rządem w polepszeniu stanu finansowego państwa i zwalczeniu drożyzny.

Dla firm handlowych i przemysłowych, banków, spółdzielni, które z natury rzeczy zmuszone są utrzymać wysoki stan gotówki bez żadnego oprocentowania, bilet skarbowy przyniesie wcale przyzwoity dochód.

Niechaj więc wszyscy, którzy żądają od Rządu stworzenia w Polsce ładu, okażą przynajmniej tyle odwagi w spełnianiu obywatelskiego obowiązku, aby się nie wzbraniali przyjmować biletów Skarbowych przy wypłatach.

Niechaj wszyscy narzekający na drożyznę zamiast beznadziejnego utyskiwania, pomagają do wprowadzenia w obieg biletów Skarbowych, sami świecą przykładem.

Niechaj na wiecach urzędników i pracowników państwowych, obok wniosków w sprawie polepszenia ich bytu, znajdzie się miejsce na wnioski, domagające się wypłaty poborów służbowych częściowo biletami Skarbowemi!

Antoni Kolarz.

Przegląd cen.

Ujawnienie wszelkich cen produktów i wyrobów leży bezwględnie w interesie konsumenta który nieraz pada ofiarą własnego nieuświadomienia oraz wyzysku tych kupców, którzy zarobek swój ciągną z nieuczciwego oszukiwania klijentów. Gdy więc konsument znajduje od czasu do czasu w gazetach wykaz cen, nawet nieoparty na idealnie ścisłych źródłach, to następuje reagowanie na nieuczciwy wyzysk.

Nieraz jednak bywa, że kupiec pobiera wyższą cenę wskutek okoliczności odeń niezależnych. Lecz i wtedy pożądane jest ujawnienie różnicy cen, bo o ile mamy do czynienia z uczciwym kupcem, to on się przynajmniej wytłumaczy i nie zostawi konsumenta w przekonaniu, że kupił u wyzyskiwacza.

Zasługuje tutaj właśnie na zaznaczenie fakt, zupełnie autentyczny. Ktoś chciał kupić w Warszawie zagraniczną piłę okrągłą (*„kreissäge“*). Zażądano odeń w jednym sklepie 4.000 m. Ponieważ jednak potrzebna mu była piła o cal większa poszedł do drugiego sklepu, gdzie żądano 18,700 m. Klijent nie kupił narazie, lecz zgłosił się powtórnie po upływie 2 dni, a wtedy już żądano 25,000 m. Klient powrócił znowu do pierwszego sklepu, gdzie kupił piłę za 4,000 m.

Przy notowaniu cen najpierw należy uwzględnić „ceny stałe“, które spotyka się w poważniejszych instytucjach, oraz detaliczne w takiej np. instytucji, jak „Jarmark Rzemieślniczy“ przy ul. św. Krzyskiej w Warszawie. Ważnem wreszcie źródłem są kooperatywy zwłaszcza większe, w rodzaju urzędników państwowych o 15,000 członkach.

Natomiast do przesądów należy mniemanie niemal powszechne, że „na targu“ bywa wszystko taniej, niż w sklepach. Praktyka dowiodła, że bywa nieraz wprost przeciwnie. W pierwszorzędnym, eleganckim sklepie można niektóre artykuły nabywać taniej, niż u przekupek na brudnych straganach.

W dziale produktów spożywczych zasługuje na uwagę zestawienie obecnych cen „wytycznych“ z temi, jakie były mniej więcej przed 3 miesiącami.

Chleba kilo obecnie: najlepszego 175 m., wtedy notowano funt 75, czyli — był droższy. Bułka: do ogłoszenia „wytycznej“ na 10, cena wynosiła 8 mk., jak wtedy.

Mleka cenę również podniesiono po „wytycznej“ na 75 m., gdy przedtem było 60, jak wtedy.

Masło szalenie poszło w górę po „wytycznej“ na 545 i kuchennego na 450 m. W kooperatywach dotąd jest znacznie tańsze, a wtedy cena była o połowę niższa.

Ser „wytyczny“ jest niemal o 100% droższy.

W ogłoszonym przez koło kupców winno-kolonjalnych cenniku „wytycznym“ uderza liczenie wszystkiego w dalszym ciągu na funty, zamiast na kilo.

Zestawienie poniższe uwzględnia obecne ceny detaliczne z ówczesnemi cenami hurtowemi.

Cykorji funt „wytknięto“ na 110 m. Wtedy kosztował 41 m.

Fasola rumuńska: funt 45 m. (wtedy kilo prawie tyle).

Herbaty w opakowaniu funt 460—500. (Wtedy kilo najlepszej — 270 m.). W kooperatywach herbata jest dotąd o wiele tańsza.

Kakao holend. f. 400 m. (wt. kilo — 310).

Kaszy gryczanej f. 80 (przed dwoma miesiącami kilo — 120 m.), krakowskiej funt 90 m. (wt. kilo 130), perłowej f. 100 (wt. kilo 120 m.).

Kawy palonej f. od 400 do 480 (przed 3 miesiącami kilo 300 do 380). Zbożowej funt 72 (przed kwartałem również funt — 50 m.).

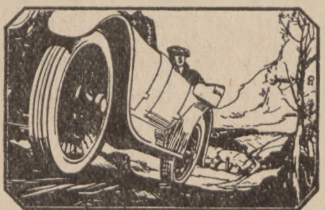
Pieprzu f. 340 (przed kw. kilo 230 m.).

Ryżu f. 125 m. (wt. kilo najlepszego 88 m.).

Ziela f. 180 m. (wt. kilo 140 m.).

Niezrozumiały jest fakt, że na rzeczy tak mało ważne jak ziele, pieprz i t. p. nałożono ceny wytyczne, a przedmioty pierwszej potrzeby, jak towary łokciowe, obuwie i t. d. pozostawiono zupełnemu uznaniu pp. szewców, krawców i t. d.

Z braku miejsca odkładamy zestawienie cen towarów tego rodzaju z poprzedniemi cenami — do następnego zeszytu. *J. O.*

Pożyczka przymusowa

Ministerjum skarbu komunikuje, że w № Dziennika Ustaw R. P. dnia 10 września 1921 roku ogłoszono rozporządzenia ministra skarbu w sprawie wykonania ustaw o pożyczce przymusowej. Wobec tego z dniem ogłoszenia powyższych rozporządzeń, weszło w życie postanowienie art. 7 ustawy z dnia 28 października 1920 r. (Dz. ust. R. P. № 105 poz. 692), dotyczące zabezpieczenia pożyczki przymusowej przy przeniesieniu własności majątków nieruchomych i wierzytelności hipotecznych i do tego terminu będzie to zabezpieczenie pobierane przez notarjuszów i sądy.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, że termin 30-dniowy, wyznaczony rozporządzeniem ministra skarbu z d. 26 lipca 1921 r. (Dz. ustaw R. P. № 67 poz. 442) do subskrypcji 5% długoterminowej wewnętrznej pożyczki państwowej z 1920 r., upływa d. 9 października 1921 r.

W końcu przypomina się, że posiadacze 5% długoterminowej pożyczki państwowej z 1920 roku zwolnieni są w myśl art. 8 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. ustaw R. P. № 67 poz. 455) od obowiązku pokrycia wewnętrznej przymusowej pożyczki państwowej do pełnej wysokości sumy pobieranych obligacji.

Polski Bank Przemysłowy.

W myśl uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszy Banku z dnia 20, kwietnia 1921 r. zatwierdzonej przez Ministerstwo Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w Warszawie, podwyższono kapitał zakładowy Banku z Mkp. 200,000,000. — na 508,000,000. — Mkp. drogą emisji 1100,000 sztuk nowych akcji po 280 Mkp. wart. im. Nowe akcje emitowano po kursie 500. — Mkp. za sztukę, z której to kwoty 280 Mkp. pobrano na kapitał akcyjny, zaś 220 Mkp. na fundusz rozerwowy, który wskutek tego wzrósł do sumy 330,000,000. — Mkp. tak, że własne fundusze Banku wynoszą obecnie przeszło 800,000,000. — Mkp.

W podwyższeniu kapitału wybitny udział wzięli polacy amerykańscy zgrupowani około America Europe Exchange Corporation w Nowym Yorku, którzy objeli po kursie emisyjnym 900,000 sztuk akcji, zapewniając zarazem Bankowi współpracę swych organizacji amerykańskich i europejskich.

Dzięki tej transakcji polityka uprzemysłowiania kraju naszego, uprawiana dotychczas przez Polski Bank Przemysłowy z widocznemi korzyściami dla naszego gospodarstwa społecznego, dozna znacznego pogłębienia i zyska na intensywności.

Do Rady Zawiadowczej Banku, której skład żadnym nie uległ zmianom, kooptowano reprezentantów Grupy amerykańsko-polskiej w osobach p. p. prezesa Emila de Ryssa i prof. Zwierzchowskiego. Zarząd Banku pozostaje jak dotychczas w ręku Dyrekcji Centralnej, składającej się z p. p. Dra Marcina Szarskiego, Dra Zdzisława Słuszkiewicza i Tadeusza Filippiego, oraz dyrektorów Dra Feliksa Merunowicza, Dra Wilhelma Krzysztonia i Franciszka Kucnera. W najbliższym czasie dyrekcja zostanie powiększona o delegata grupy polsko-amerykańskiej.

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

INSTYTUCJE WCHODZĄCE W SKŁAD CENTRALNEGO ZWIĄZKU POLSKIEGO PRZEMYSŁU GÓRNICTWA, HANDLU I FINANSÓW.

1. Centralny Związek Małopolskiego Przemysłu Fabrycznego — Lwów — Burlarda 5. *Ekspozytury:* Kraków, Starowiślana. Warszawa, Nowy—Świat 5; 2. Izba Handlowa i Przemysłowa w Krakowie — Kraków. 3. Izba Handlowa i Przemysłowa we Lwowie — Lwów. 4. Izba Handlowa i Przemysłowa w Brodach — Brody. 5. Izba Handlowa i Przemysłowa w Bielsku — Bielsko — Śląsk Cieszyński. 6. Izba Handlowa i Przemysłowa w Poznaniu — Poznań. 7. Komitet Giełdowy Warszawski — w/m, Królewska 14. 8. Komitet Giełdowy Łódzki — Łódź. 9. Krajowe Towarzystwo Naftowe — Lwów, Akademicka 5. w/m Hortensja 1. 10. Polski Związek Przemysłowców Garbarzy — w/m Bielańska 7. 11. Polski Związek Przemysłowców Metalowych — w/m Chmielna 2. 12. Polskie Zrzeszenie Dystylatorów, oraz Wytwórców Wódek i Likierów — w/m Mouiuszki 12. 13. Polski Związek Właścicieli Fabryk Zapałek — w/m Galerja Luksemburga. 14. Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych — Dąbrowa Górnicza, Królestwa Polskiego ul. Trzeciego Maja 11. 15. Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych Królestwa Polskiego — w/m Ludna 9-a. 16. Spółka Producentów Krochmalu — w/m Kopernika 30. 17. Stowarzyszenie Kupców Polskich — w/m Szkolna 10. 18. Towarzystwo Przemysłowców Królestwa Polskiego — w/m Chmielna 2. 19. Tow. Przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego — Sosnowiec, Sienkiewicza. 20. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem — Łódź, Piotrkowska 96. 21. Związek Zawodowy Cukrowni Królestwa Polskiego — w/m Krakowskie—Przedmieście 7. 22. Związek Zawodowy Papierni Polskich — w/m Czackiego 18. 23. Związek Elektrowni Polskich — w/m Foksal 11. 24. Związek Właścicieli Browarów w Polsce — w/m Żelazna 59. 25. Związek Banków w Polskich — w/m Krakowskie—Przedmieście 5. 26. Związek Banków w Poznaniu — Poznań. 27. Związek Przemysłowców Bielska, Białej i okolicy — Bielsko-Śląsk Cieszyński. 28. Związek Fabrykantów w Poznaniu — Poznań, Plac Wolności. 29. Związek Towarzystw Kupieckich z siedzibą w Poznaniu — Poznań, Kantata 8. 30. Związek Interesentów Przetworów Ziemniaczanych w Poznaniu — Poznań. 31. Związek Polskich Fabryk Portland-Cementu — w/m Czackiego 1. 32. Związek Wykończalń i Farbiarń Okręgu Łódzkiego — Łódź, Piotrkowska 84. 33. Związek Polskich Producentów i Rafinerów Olejów Mineralnych — w/m Marszałkowska 116. 34. Związek Drzewny w Krakowie — Kraków, Dunajewskiego 8. 35. Związek Polskich Hut Żelaznych — w/m Mazowiecka 7. 36. Zrzeszenie Przemysłowców Leśnych — w/m Nowy-Świat 27. 37. Zgromadzenie Kupców m. st. Warszawy — w/m Królewska 14. 38. Związek Zawodowy Przemysłowców Gałęzi Tytuniowej — w/m Krakowskie-Przedmieście 17 „Noblesse". 39. Związek Młynarzy Polskich — w/m Nowy-Świat 70. 40. Związek Zawodowy Wielkiego Przemysłu Chemicznego w Państwie Polskim — w/m Nowosenatorska 2. 41. Związek Polskich Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń — w/m Jasna 4.

Członkowie doradczy: 1. Północne Towarzystwo Agenturowe i Ekspedycyjne, Spółka Akcyjna — w/m Widok 6. 2. „POLONIA" Tow. Akcyjne Ubezpieczeń w/m Plac Napoleona 3.

WEŁNA DLA PRZEMYSŁU POLSKIEGO.

W Ministerjum Przemysłu i Handlu odbywają się konferencje z przedstawicielami Rządu Angielskiego w sprawie zlikwidowania stocków wełny Reliew Creditu. Rząd Angielski dostarczył swego czasu dla polskiego przemysłu włókienniczego wełnę na kredyt pięcioletni. Nasz przemysł włókienniczy potrzebuje specjalnych gatunków, wełny, zaś gatunki wełny dostarczonej przez Rząd Angielski niezupełnie odpowiadają tym potrzebom. Wskutek tego powyższa wełna nie została dotychczas odebrana. Obecnie Ministerjum Przemysłu i Handlu, chcąc ostatecznie zlikwidować tę sprawę, wszczęło pertraktacje w sprawie wyznaczenia cen na wełnę oraz sprzedania jej przemysłowcom włókienniczym w celu przerobienia.

Dalszy ciąg patrz str. 29.

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWA.

Tow. Akc. „Homosan" w Kostrzynie podwyższa kapitał zakładowy o 5,000,000 mk. t. j. do 7,000,000 mk. przez wydanie 5,000 akcji tysiącmarkowych II-ej emisji. Dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają na każdą starą akcję dwie nowe po kursie 130%.

Tow. Akc. „Homosan" powstało w listopadzie 1919 r. przy udziale finansowym Banku Związku Spółek Zarobkowych; ma ona na celu wytwarzanie środków odżywczo-leczniczych. Przedsiębiorstwo wyrabia obecnie specjalnie mąkę odżywczą dla niemowląt oraz sucharki odżywcze. Ponieważ fabryka nie może nadążyć wszystkim swym zamówieniom, zdecydowano znacznie ją rozszerzyć i wprowadzić wyrób półfabrykatów. Za rok ubiegły towarzystwo dało 26% dywidendy.

*

Aktem notarjalnym z dnia 3 września r. b. założone zostało w Nakle towarzystwo akcyjne p. f. „Wielkopolska Korporacja Fabryczna, Tow. Akc.". Zadaniem Towarzystwa jest przejmowanie nieruchomości fabrycznych celem uprzemysłowienia tychże, oraz fabryk mniejszych celem zjednoczenia ich i rozszerzenia zakresu ich działalności. Towarzystwo nabyło już na własność za sumę około 12.000.000 mk. następujące przedsiębiorstwa: 1) fabrykę wyrobów z wełny drzewnej i tokarnię firmy „Wilbrecht i Karsunke w Nakle" wraz z gruntem i zabudowaniami; przedsiębiorstwo to zamienione zostanie na fabrykę chemiczną; 2) olejarnię Kowalskiego w Nakle i 3) fabrykę mebli w Świeciu. Kapitał zakładowy towarzystwa wynosi 20.000.000 mk. Akcje zostały wydane po kursie 135%.

Do Rady Nadzorczej należą: dr. Jasiński-prezes, Juljan Reysowski-wiceprezes, starosta Czechron, St Czarnecki, J. Pawlak, H. Litterer, J. Gołębiewski, Fr. Ossowski, J. Nowakowski. Zarząd towarzystwa tworzą: dyr. F. Zieliński, L. Michałowski, L. Kowalski.

*

Dnia 15 września r. b. zorganizowało się w Poznaniu towarzystwo akcyjne p. f. „Związek Złączonych Fabryk Termochemicznych na Rzeczpospolitą Polską". Celem towarzystwa jest wykorzystanie produktów pobocznych fabryk termochemicznych, należących do Związku w liczbie 42, przez: zużycie reszty surowców na sztuczny nawóz, przez założenie garbarni na skóry końskie, fabryki guzików i grzebieni, fabryki szczotek z włosia oraz przez sprzedaż mąki mięsnej do tuczenia świń i tłuszczów przerobionych w fabrykach związkowych. Kapitał akcyjny towarzystwa ustalono w wysokości 40.000.000 mk. Akcje wydane zostały po kursie 125%. Zarząd powierzono pp Edwardowi Szafrankowi i Ludwikowi Wiśniewskiemu. Do Rady Nadzorczej należą: dyr. Leon Weber—prezes, dr. Karasiewicz — wiceprezes, dyr. Bolesław Samoliński, dr. A. Leja, K. Grybski, St. Milkowski.

*

W Swarzędzu założono „Pierwsze Wielkopolskie Tow. Akc. Eksploatacji Torfu". Celem towarzystwa jest eksploatacja torfu i fabrykacja brykietów torfowych. Zarząd powierzono inż. St. Nowakowskiemu i Fr. Piotrowskiemu. Prezesem Rady Nadzorczej wybrano ks. Mroczkowskiego.

*

W Bydgoszczy założono fabrykę żarówek i lampek elektrycznych p. f. „Ampol", Tow. Akc. z kapitałem zakładowym 24,000,000—marek.

*

W Bydgoszczy powstała nowa wytwórnia obrazów kinematograficznych p. f. „Aulus".

*

Stara fabryka maszyn Maksa Kuhla w Poznaniu przeszła na własność Tow. Akc. „Agraria".

(Dalszy ciąg patrz str. 31).

Z DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH.

Walne zebranie akcjonarjuszów Towarzystwa Robót Inżynierskich w Poznaniu uchwaliło podwyższyć kapitał akcyjny o 35.000.000 mk. tj. do 50.000.000 mk. przez wydanie III emisji akcji. Dawni akcjonarjusze będą mieli prawo dokupu dwuch nowych aksji na jedną starą po kursie 140%.

Jednocześnie zebranie zaakceptowało sprawozdanie Zarządu z działalności za 1920 r. Z czystego zysku, wynoszącego 10.755.350 mk. uchwalono wyznaczyć 25% dywidendy, 2.500,000 mk. przeznaczono na fundusz inwestycyjny.

Towarzystwo Robót Inżynierskich założone zostało w 1919 r. przy udziale finansowym Banku Związku Spółek Zarobkowych z początkowem kapitałem zakładowym 3,000,000 mk. który w 1920 r. podwyższony był do 15.000.000 mk. Towarzystwo ma na celu budowę kolei, dróg bitych i wodnych, portów i t. p. Między innemi towarzystwo przyjmuje udział przy budowie linji kolejowej Kutno-Strzałków i otrzymało koncesję na budowę portu w Gdyni oraz linji kolejowej Kokoszki-Gdynia.

*

Bydgoska Fabryka Zapałek „Promień“, Tow. Akc. w Bydgoszczy podwyższa kapitał zakładowy o 17.000.000 mk. t. j. do 20.000.000 mk. przez wydanie II emisji akcji po kursie 125%. Fabryka założona została w 1920 r. i wyrabia oprócz zapałek także urządzenia biurowe. Produkcja dzienna wynosi 250.000 pudełek. Fabryka zatrudnia 200 robotników.

*

Poznańska Kolej Elektryczna, Tow. Akc. w Poznaniu wypłaca za rok ubiegły 10% dywidendy oraz bonus w wysokości 85 mk. dla każdej akcji. Koszta ruchu wynosiły w r. ub. 22,5 miljona marek, czysty zysk 483.964 mk.

PRZEMYSŁ SPIRYTUSOWY W B. DZIELNICY PRUSKIEJ.

Gorzelnictwo należy do największych i najbardziej rozwiniętych gałęzi przemysłu na obszarze b. dzielnicy pruskiej. Jak wiadomo, budżet Ministerstwa tej dzielnicy w znacznej mierze opiera się na produkcji spirytusu. Dlatego też pełne uruchomienie tego przemysłu ma dla gospodarki Wielkopolski i Pomorza bardzo poważne znaczenie. Tymczasem katastrofalny stan zbiorów kartofli w r. b. musi wywołać obawy co do możliwości pełnego uruchomienia tego przemysłu.

W celu obmyślenia środków zaradczych Ministerstwo b. dzielnicy pruskiej zwołało w dniu 9 września przedstawicieli przemysłu gorzelniczego na specjalną naradę. Na konferencji ustalono, że zarówno ze względu na interes Skarbu Państwa, jak również wobec ogromnego braku paszy, niezbędnem jest uruchomienie przemysłu gorzelniczego. Ponieważ jednak sprzęt kartofli zapowiada się bardzo niepomyślnie — przypuszczalnie 35 ctr. z morgi, postanowiono, że będzie można użyć dla gorzelni tylko kartofle najmniejsze, niezdatne dla odżywienia ludności. Zdecydowano natomiast sprowadzić z zagranicy (z Rumunji i Ameryki) jaknajwiększy zapas kukurydzy. W tym celu udają się przedstawiciele producentów i rządu do Gdańska i Rumunji, aby się zaznajomić ze stanem rynku kukurydzowego. Wiceminister dr. Wachowiak przyrzekł jaknajszerszą pomoc rządu w tej akcji.

Stan produkcji przemysłowej w Polsce
(3 dzielnice).

WĘGIEL		Produkcja w tonnach	Ilość kopalni	Ilość robotników
1913	kam.	8.804.378	39	30.200
	brun.	197.503	10	1.090
1919	kam.	6.037.391	—	38.900
	brun.	178.949	9	1.700
1920	kam.	6.395.115	57	41.760
	brun.	248.792	9	1.730
ROPA NAFTOWA				
1913. . . .		1.113.668	444	7.258
1919. . . .		840.000	400	9.600
1620. . . .		782.400	574	10.511

SÓL kam. warzonka	Produkcja w tonnach	Ilość kopalni	Ilość robotników
1913. . . .	185.500	10	3.692
1919. . . .	180.000	10	3.437
1920. . . .	253.000	10	4.426

ŻELAZO i STAL martenowska	Produkcja w tonnach	Ilość hut	Ilość robotników
1913. . . .	540.880	13	18.881
1919. . . .	17.586	10 *)	5.333
1920. . . .	69.638	12 *)	10.393

Uwaga: Wielkich pieców było czynnych 2 w 1919 r. i 4 w 1920 r. z ogólnej przedwojennej liczby 11-tu czynnych na 14 istniejących.

Huty żelazne w 1919 i 1920 r. były czynne częściowo.

KRONIKA KRAJOWA
HANDEL

WOLNY HANDEL WĘGLEM.

Dnia 1 października r.b. zniesioną zostaje rządowa kontrola nad obrotem węglem i równocześnie Urząd Węglowy podlega likwidacji. W ten sposób jeszcze w jednej dziedzinie naszego życia gospodarczego powracamy do gospodarki pokojowej. Gdyby ilość węgla, jaką Polska ma do dyspozycji, odpowiadała jej zapotrzebowaniom, powrót do wolnego handlu węglem odbyłby się bez żadnych wstrząśnień. Niestety jednak z powodu ponownego odłożenia decyzji w sprawie Górnego-Śląska, kopalnie górnośląskie pozostają jeszcze poza naszemi granicami. Wobec tego Rząd, wprowadzając wolny handel, węglem, równocześnie czyni kroki, aby zabezpieczyć dostawę węgla dla tych przedsiębiorstw, których sprawna działalność posiada znaczenie społeczne.

W pierwszym więc rzędzie zabezpieczoną będzie dostawa węgla dla kolei i dla przedsiębiorstw municypalnych, jak wodociągi, gazownie, elektrownie. Dostawy dla tego rodzaju przedsiębiorstw znajdować się będą w jednej z pierwszych kolejności wysyłek. Dalej Rząd pragnie zabezpieczyć interesy ludności miast i zamierza połowę węgla górnośląskiego, nadchodzącego do Polski, po zabezpieczeniu dostaw dla kolei, przeznaczyć dla składników, odsprzedających węgiel na potrzeby domowe ludności miejskiej.

Pragnąc obronić koleje przed nadmierną zwyżką cen węgla, Rząd zachowuje sobie możność regulowania cen węgla, przeznaczonego dla kolei; również i ludność miejska, kupująca węgiel dla użytku domowego, ochronioną będzie przez przepisy co do lichwy towarowej, ustanawiające maksymalny zarobek dla odsprzedawców węgla.

Dalej poczynione zostaną kroki, mające na celu zapewnienie dostatecznej ilości ropału (ropy naftowej) dla fabryk, dostosowanych do opału ropą; dla ludności zaś miejskiej przeznaczone będą większe, niż dotychczas, ilości nafty.

Można mieć nadzieję, że dzięki tym przepisom, przejście do wolnego obrotu węglem odbędzie się bez większych wstrząśnień. Z chwilą, gdy ilość węgla, jaką będziemy mieli do dyspozycji, będzie w stanie pokryć nasze zapotrzebowanie i te przepisy staną się zbyteczne.

H. W.

TRAKTAT HANDLOWY POLSKO-CZESKI.

W dn. 20 b. m. rozpoczęły się w Warszawie pertraktacje polsko-czeskie celem zawarcia traktatu handlowego.

W pertraktacjach tych przewodniczy ze strony czeskiej p. Prokop Maxa, Minister pełnomocny i poseł w Warszawie, zaś ze strony polskiej p. Henryk Strasburger, Minister Przemysłu i Handlu.

Skład delegacji czeskosłowackiej jest następujący: pp. 1) Dworzaczek, radca legacyjny, przedstawiciel Ministerjum Spraw Zagranicznych i Urzędu dla Handlu Zagranicznego, 2) dr. Benda, radca ministerjalny z Ministerjum Handlu i Przemysłu, 3) Hammer, radca ministerjalny z Minist. Rolnictwa, 4) Schoenbach, radca ministerjalny z Min. Skarbu, 5) Dr. Stantf, radca ministerjalny z Min. Robót Publicznych, 6) Dr. Ružiczka radca ministerjalny z Min. Poczt i Telegr. 7) Dr. Czernocki, sekretarz ministerjalny z Min. Spraw Wewnętrznych i 8) Skoczdopole z Urzędu dla Handlu Zagranicznego. Wkrótce mają przyjechać do Warszawy pp. Lankasz, radca ministerjalny z Min. Kolei, Dr. Pawlasek, sekretarz ministerjalny z Minist. Handlu i Dr. Kadner z sekcji prawnej Min. Spr. Zagranicznych.

Skład delegacji polskiej stanowią: pp. Adaniecki, Chodkiewicz, Epstein, Gawroński, prof. Kacperski, Marski, Rozwadowski, Tenenbaum, Tyszyński i Wyganowski.

MOŻLIWOŚĆ EKSPORTU DO ŁOTWY.

Obecnie, kiedy handel z Rosją, która zawsze była głównym terenem naszej ekspansji gospodarczej, jest jeszcze niemożliwy, zaś na zachodzie konkurować z wyrobami miejscowemi nie możemy, każdy zewnętrzny rynek zbytu nabiera dla nas dużego znaczenia gospodarczego. Dlatego należy zwrócić uwagę na raport konsulatu naszego w Rydze, który wskazuje, że Łotwa poszukuje następujących towarów: wyrobów wełnianych, bawełnianych, półwełnianych, jedwabiu sztucznego, pluszu i aksamitu, bielizny i trykotaży, maszyn rolniczych i przędzalniczych, naczyń emaljowanych, transmisji i pasów transmisyjnych, młynków rozdrabniających do rud i kości; farb suchych, olejnych i lakierów, cukru, melasy, wreszcie ropy i przetworów naftowych.

Dalszy ciąg patrz str. 37.

MONOPOL TYTUNIOWY W WIELKOPOLSCE.

Odbył się w Poznaniu zjazd kupców branży tytuniowej z Wielkopolski i Pomorza. Zjazd odbył się pod hasłem protestu przeciwko monopolowi tytuniowemu, który, jak wiadomo, zostaje wprowadzony z dniem 1 października r. b.

Referat o położeniu handlu tytuniowego wygłosił p. St. Dybicki.

Referent wskazał na ciężkie położenie kupiectwa tej branży w związku z nowem podwyższeniem banderoli i połączonem z tem obniżeniem zysków detalisty. Wprowadzenie monopolu tytuniowego pozbawi chleba cały szereg pracowników tej branży, gdyż większość kupców zniewolona będzie zlikwidować swoje interesa. Projekt rządowy przewiduje dla fabrykanta 45% zysku, opłaty podatkowej 43%, a detaliście przyznaje tylko 12%. Mówca dowodzi, że 12% jest dla detalisty zupełnie niewystarczające.

Po dłuższej dyskusji uchwalono następującą rezolucję:

„Zebrani na zjeździe dzisiejszym kupcy branży tytuniowej Wielkopolski i Pomorza, reprezentujący około 15.000 specjalnych składów tytuniowych i blisko 30.000 zatrudnionego w nich personelu, protestują jaknajenergiczniej, przeciwko zamierzonemu przez rząd sposobowi załatwienia kwestji banderolowej i ustanowienia dla wszystkich kupców branży naszej jednolitych zarobków, tj. takich, jak Dyrekcja Monopolu przyznaje kupcom w Kongresówce.

Zważywszy, że w dzielnicy naszej kupcy branży tytuniowej pracują w odmiennych zupełnie warunkach, od kupców w Kongresówce i Galicji, że jako specjaliści czerpią dochody swoje wyłącznie ze sprzedaży wyrobów tytuniowych, że posiadając najwykwintniej urządzone i na pryncypalnych ulicach położone składy, największe muszą płacić dzierżawy, że utrzymanie składów tych na dotychczasowym poziomie kulturalnym, stanowiącym nieodzowny warunek zachęty dla kupujących, większych wymaga nakładów, że wreszcie istnieją inne drogi zapewnienia rządowi z fabrykacji tytuniu potrzebnych mu dochodów.

Oświadczamy, że proponowany przez rząd 12% zysk od cen detaticznych nietylko obniżyć musi stopień kulturalny i estetyczny naszych przedsiębiorstw, ale nie uwzględniając warunków naszych, zachwieje wprost podstawami bytu naszego, podkopie kwitnącą dzisiaj u nas gałąź przemysłu tytuniowego i wreszcie pozbawi chleba dziesiątki tysięcy personelu, przed nas zatrudnionego.

Domagamy się zatem najusilniej, aby rząd przed ostatecznem załatwieniem sprawy wysłuchał przedstawicieli związków naszych, aby opinji naszych Izb Handlowych jaknajwiększą poświęcił uwagę i sprawę załatwił w sposób taki, któryby nie pozbawiał nas dotychczasowej egzystencji".

Rezolucję powyższą uchwalono przesłać do Warszawy przez osobną delegację, której wybór powierzono Prezydjum Zjazdu.

CENTRALA ROLNIKÓW W POZNANIU.

Tow. Akc. Centrala Rolników w Poznaniu podwyższa kapitał akcyjny o 40.000.000 mk. t. j. do 60.000.000 mk. Dawni akcjonarjusze otrzymają na każdą starą akcję 2 nowe po kursie 165%. Towarzystwo powstało w 1918 r. przy udziale Banku Związku Spółek Zarobkowych i ma na celu zcentralizowanie handlu prowadzonego przez „Rolniki". Towarzystwo wypłaciło za 1920 rok 20% dywidendy.

Bydgoszcz a „Targi Wschodnie".

Odbyło się w Izbie hanlowo-przemysłowej w Bydgoszczy specjalne posiedzenie, poświęcone „Targom Wschodnim" i stosunkowi przemysłu i handlu obwodu tamtejszej Izby do tychże „Targów".

Obradom przewodniczył radca Wierzbicki, a odnośny referat wygłosił syndyk kupiectwa bydgoskiego Dr. Winiarski.

Referent wyjaśnił w obszernym wywodzie, że kupiectwo obwodu nadnoteckiego, występując na „Targach Wschodnich", popiera nietylko swoje interesy materjalne, lecz przyczynia się również do zadokumentowania przynależności państwowej Wschodniej Małopolski.

Wszyscy obecni zarówno Polacy, jak i Niemcy oświadczyli się za gremialnem wzięciem udziału w „Targach Wschodnich" zaznaczając, że Bydgoszcz jak i cała Polska odniesie z tego wielką korzyść, o ile tranzyt towarów z Zachodu do Rosji i na Bałkany będzie szedł przaz nasze terytorjum, dzięki „Targom Wschodnim".

W końcu zawiązano specjalny komitet i postanowiono rozwinąć energiczną akcję celem szybkiego, ze względu na krótkość czasu, zorganizowania gremjalnej wycieczki kupców.

Zgłoszeń wpłynęło bardzo wiele.

RÓŻNE

WIADOMOŚCI W KILKU WIERSZACH.

BOGACTWA PUSZCZY BIAŁOWIEŻSKIEJ.

Obok kopalni nafty, soli, węgla i t. d. do największych naszych bogactw narodowych zaliczyć należy puszczę białowieżską.

Zagranica żywo interesuje się puszczą, są już oferty na dzierżawę całego obszaru leśnego, przyczem kapitaliści zagraniczni ofiarowywują podobno bardzo wysokie sumy za prawo eksploatacji.

Wydzierżawienie puszczy białowieżskiej cudzoziemcom figuruje w wielu projektach prywatnych jako jeden ze skutecznych środków uzdrowienia naszej waluty. Pomysłu tego jednakże nie można uważać za szczęśliwy; w każdym razie trzeba go traktować, jako środek ostateczny, przed wykonaniem którego należy wyzyskać inne, normalniejsze. Eksploatowanie puszczy przez przedsiębiorstwa krajowe też odegrać może wielką rolę w poprawie naszej waluty.

Przedewszystkiem dookoła puszczy powstać mogą niezliczone tartaki, które dostarczyłyby krajowi niedrogiego budulca do odbudowy wsi zniszczonych. Zaś wywozić zagranicę powinniśmy jaknajmniej drzewa surowego, tymbardziej, że prócz obfitości materjału mamy doskonałą tradycję przemysłu drzewnego uszlachetniającego. Meble nasze na rynkach wschodnich były cenione b. wysoko, i pobyt na nie był kolosalny. Zachód zaś nawet w tej chwili interesuje się naszemi wyrobami z drzewa, np. zabawkami.

Dalej, bogactwo drzewa może stworzyć silny przemysł papierniczy. Obecnie już po rozwiązaniu przez Radę Ministrów umowy z towarzystwem „Eksport Drzewny". Drobni przedsiębiorcy uzyskali prawo zbierania posusz oraz świerków, dotkniętych korninem. Świerki te idą właśnie na papierówkę.

Dużą przyszłość w okolicach puszczy mają też przemysły chemiczne, powstające przy destylacji drzewa. Obecnie już pracuje tam kilka terpentyniarni.

Wreszcie nie małe bogactwo przedstawiają zwierzęta puszczy białowieżskiej; ostatnio rozmnożyły się lisy, co jest bardzo cenne ze względu na wysoką cenę futer, dalej jest sporo dzików, saren, są nawet daniele. Niestety, rzadkie okazy żubrów wyginęły prawie wszystkie za czasów okupacji, pozostałą niewielką ilość wybiło włościaństwo okoliczne po wyjściu okupantów.

Pomimo iż niemcy gruntownie wyrabowali lasy białowiejskie, puszcza pozostaje jeszcze źródłem kolosalnych bogactw. Dalsze obszary puszczy są jeszcze nietknięte, a nawet niedostępne, pomimo sieci szos automobilowych, przeprowadzonych za czasów carskich. Eksploatacji stoi na przeszkodzie brak rzek spławnych, to też rozwija się ona tylko w okolicach kolei.

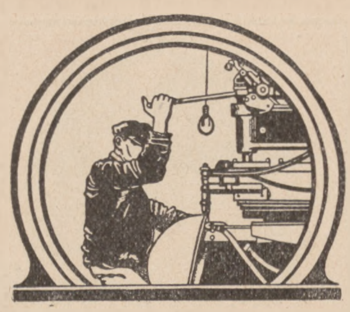
KREDYTY PAŃSTWOWE DLA MŁYNARZY.

Z miljardowego kredytu, przeznaczonego przez Rząd dla destytucji o charakterze społecznym i handlowym na zakup zboża, związek Młynarzy Polskich uzyskał kredyt w wysokości 950 milj. mk., który podzielony został następująco: Kongresówka otrzyma 400 milj. mk. Małopolska 300 miljonów, Wielkopolska 250 miljonów. Kredyt jest krótkoterminowy, mianowicie trzymiesięczny; otrzymać go można za wekslem z drugim podpisem żyranta i banku, jako poręczyciela. Z kredytu korzystają przedewszystkiem młyny o sprawności dziennej powyżej dwuch wagonów.

C. HAWRTIG, TOW. AKC. W POZNANIU.

Tow. Akc. C. Hartwig w Poznaniu, największe w Polsce przedsiębiorstwo ekspedycyjne, złożone i sfinansowane przez Bank Związku Spółek Zarobkowych, buduje w Krakowie dla swego tamtejszego oddziału wielkie magazyny składowe z żelaza i betonu o 6 kondygnacjach, a 600 mtr. kw. powierzchni. Składy mają bezpośrednio połączenie z koleją, zaopatrzone są w windy elektryczne i inne urządzenia mechaniczne. Dla cennych towarów urządzono kabiny ogniotrwałe dla wynajmowania ich klijentom.

PRZYMUSOWA POŻYCZKA.

W № 74 „Dziennika Ustaw" z dn. 10 b. m. zostały opublikowane rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie wprowadzenia w życie ustawy o przymusowej pożyczce państwowej. Obowiązkowi nabycia pożyczki podlegają osoby fizyczne i prawne z tytułu posiadanego majątku i z tytułu dochodów. Na razie będą pobierane zaliczki (I rata).

POLSKI BANK KRAJOWY.

Polski Bank Krajowy rozszerzył swoją działalność na całe Państwo Polskie. W tym celu siedziba główna przeniesiona została do Warszawy, a kapitał zakładowy podwyższony został do 100 000.000 mk.

PRZEMYSŁ SOLNY.

Polska posiada kopalnie w: Wieliczce, Bochni, Kałuszu, Kosowie, Inowrocławiu, Wapnie, Górze i Trzebini, warzelnie solne zaś w: Stebniku, Lachu, Dolinie, Bolechowie, Drohobyczu, Łaszczynie i Ciechocinku. Wielkopolskie złoża soli wynoszą około 250 miljonów wagonów. Produkcja soli stale się zwiększa, tak że import soli jest coraz mniejszy. W r. 1920 przywieźliśmy ogółem soli 64.952 tony, a w pierwszym kwartale r. b. tylko 8.631 tona. Była to sól przeważnie kuchenna.

HAUSSA NA WYROBY WŁÓKIENNICZE.

We wrześniu daje się skonstatować wielka zwyżka cen na towary manufakturowe; ceny te podskoczyły od 75-ciu do 100 procent. Przyczyną tego zjawiska są zakupy, czynione przez kupców węgierskich, rosyjskich i rumuńskich. Kupcy ci stalują za ogromne sumy towary w Łodzi, płacąc walutą zagraniczną.

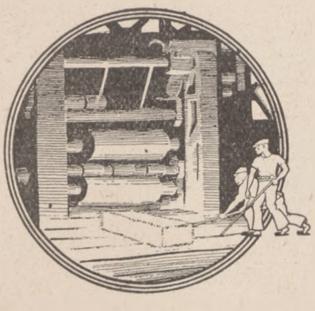
ZJAZDY KUPCÓW.

W dn. 27 i 28 b. m. w czasie targu wschodniego we Lwowie odbędą się dwa zjazdy kupiectwa polskiego. Jeden z nich zwołuje Stowarzyszenie kupców polskich w Warszawie pod hasłem unarodowienia handlu, drugi zaś zwołuje Centrala związku kupców w Warszawie.

Dalszy ciąg patrz str. 41.

RÓŻNE

WIADOMOŚCI W KILKU WIERSZACH.

PODWYŻSZENIE TARYF KOLEJOWYCH.

Z dn. 10 b. m. wprowadzona została 50% podwyżka taryf kolejowych, osobowych i towarowych. Podwyżka ta przynieść ma skarbowi w m. wrześniu 630 miljonów mk. dochodu.

GORZELNICTWO.

Przed wojną Polska posiadała we wszystkich swoich trzech dzielnicach 1945 czynnych gorzelni, które wytwarzały 2.300.000 kl. spirytusu. W r. 1920-tym czynnych było gorzelni zaledwo 970. W razie pełnego uruchomienia naszych gorzelni, Polska mogłaby eksportować 1.100.000 kl.

CENY WYTYCZNE.

Na drugą połowę września zostały ustalone przez Ministerstwo Aprowizacji następujące ceny wytyczne na artykuły pierwszej potrzeby w sprzedaży detalicznej: chleb pszenny do 175 mk. za kg., pół kg 80 mk. — zniżka; chleb żytni pytlowy do 135 mk. za kg., pół kg. 70 mk.; chleb o pszen. 70% do 100 mk. za kg. pół kg. 50 mk. — zniżka; chleb razowy do 80 mk. za kg. — zniżka; bułki 50 gr. po 10 mk. sztuka; mleko surowe do 75 mk. za litr; mleko pasteuryzowane, w butelkach, do 80 mk. za litr; śmietana (18% tłuszczu) do 450 mk. za litr; masło deserowe I-go gatunku do 543 mk. funt; masło kuchenne 450 mk. za f.; ser śmietankowy półtłusty do 200 mk. za funt; ser zwyczajny do 100 mk. za funt; mleko w krowiarniach do 75 mk. za litr; mięso najlepszy gatunek do 140 mk. za funt.

AGIO DO CŁA NA TOWARY ZBYTKOWNE.

Rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu została ustanowiona dopłata do cła na towary o charakterze zbytkownych w wysokości 29.900 proc. czyli mnożnik dla stawek celnych wynosi 300. Podwyższenie to obowiązywać będzie do najbliższego nowego rozporządzenia, które niewątpliwie wprowadzi nową dopłatę do ceł na towary luksusowe, co należy uważać za zupełnie słuszne i celowe.

REGULACJA WARTY I NOTECI.

Od dłuższego czasu przeprowadza się pracę nad regulacją i pogłębieniem koryta Warty w obrębie inspekcji Poznań—Srem i Międzychód. Roboty regulacyjne prowadzone są także na Górnej Noteci. Prace te kosztowały dotychczas około 35.000.000 mk.; potrwają one jeszcze blisko rok.

PORT W GRUDZIĄDZU.

W Grudziądzu ma być utworzony wielki port. Plany już zostały opracowane. Na budowę przeznaczono 80.000.000 mk.

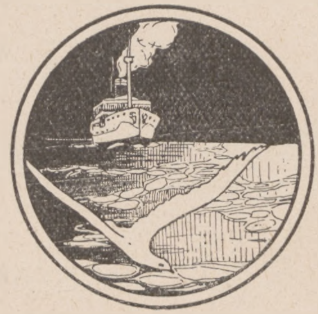
IZBY PRZEMYSŁOWO — HANDLOWE W B. DZIELNICY PRUSKIEJ.

Rozporządzeniem z dnia 31 sierpnia r. b. Minister b. dzielnicy pruskiej rozgraniczył tereny izb przemysłowo-handlowych. Izba w Poznaniu zachowuje swój dotychczasowy obszar bez zmiany. Działalność Izby Bydgoskiej rozszerza się na powiat tucholski i część powiatu złotowskiego. Do Izby toruńskiej wciela się powiat działdowski. Izba w Grudziądzu otrzymuje nazwę Izby Handlowo-Przemysłowej Grudziądzko - Starogardzkiej, przyczem siedziba jej pozostanie nadal w Grudziądzu, obszar zaś tej izby zwiększa się o powiaty: starogardzki, kościerski, tczewski, kartuski, wejherowski i pucki.

BEZROBOCIE W POZNANIU.

W sierpniu liczba bezrobotnych w Poznaniu wzrosła z 3.204 na 3.617. Wolnych posad zgłoszono 1.273, obsadzono 1.082. Najtrudniej było udzielić pracy robotnikom niewykwalifikowanym. Wzrost liczby bezrobotnych przypisać należy znacznej liczbie zwolnionych pracowników firmy H. Cegielski i Urzędu Umundurowania.

Z DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH.

Fabryka maszyn C. Blumwe i Syn, Tow. Akc. w Bydgoszczy fuzjonuje z Pomorską Fabryką Maszyn dawn. A. Ventzki, Tow. Akc. w Grudziądzu. Wszystkie aktywa i pasywa Tow. Akc. „Blumwe“ przechodzą na własność Pomorskiej Fabryki Maszyn, w zamian za co akcjonarjusze Blumwego otrzymują za jedną akcję Blumwego 30 akcji Pomorskiej Fabryki Maszyn.

W związku tem walne zebranie akcjonarjuszów Pomorskiej Fabryki Maszyn uchwaliło podwyższyć kapitał zakładowy o dalsze 25,000,000 — mk. t. j. do 100,000,000 — mk. Nową emisję przejął Polski Bank Handlowy z obowiązkiem ofiarowania dotychczasowym akcjonarjuszom na 3 stare akcje 1 nową po kursie 170%. Jednocześnie uchwalono zmianę firmy na: „Unja“ Zjednoczone Fabryki Maszyn, dawn. Ventzki, Blumwe, Peters, Tow. Akc. w Grudziądzu“.

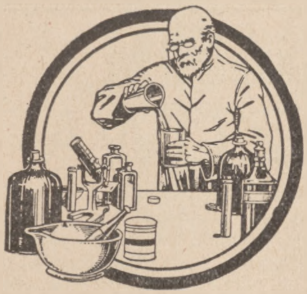
Tow. Akc. C. Blumwe powstało w 1865 roku dla fabrykacji maszyn do obróbki drzewa. Towarzystwo posiadało 1,000,000.— mk. kapitału zakładowego i zatrudniało 450 robotników; fabrykaty tego przedsiębiorstwa cieszyły się w Niemczech ogromnem uznaniem. Obecnie fabryka ta będzie znacznie rozszerzona przez dalsze rozbudowanie, gdyż zapotrzebowanie na jej fabrykaty jest bardzo znaczne.

Pomorska Fabryka Maszyn powstała w 1882 r.; w sierpniu 1920 r. przeszła na własność polskiego towarzystwa akcyjnego, które zostało utworzone przy udziale finansowym Polskiego Banku Handlowego. Fabryka wyrabia maszyny i narzędzia rolnicze. Specjalnością jej są pługi systemu Ventzkiego, kultywatory, wypielacze, brony zwyczajne i sprężynowe i t. p. W listopadzie 1920 r. przejęła Pomorska Fabryka Maszyn przedsiębiorstwo P. Petersa w Chełmie, które przekształciła na swą filję; wyrabia się tam kieraty, wialnie, sieczkarnie, młocarnie; tamże znajdują się zakłady reparacyjne dla wszelkich maszyn rolniczych.

Dalszy ciąg patrz str. 43.

RÓŻNE

WIADOMOŚCI W KILKU WIERSZACH.

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWA.

Przy udziale finansowym Banku Zjednoczenia, Tow. Akc. w Poznaniu założono przedsiębiorstwo p. f. „Uzdrowisko „Powidz“, Tow. Akc. z siedzibą w Poznaniu“. Celem towarzystwa jest urządzenie uzdrowiska na wybrzeżach rozległego jeziora powidzkiego i wykorzystanie tego miejsca klimatycznego dla celów kąpielowych i leczniczych. Towarzystwo nabyło istniejący już w Powidzu dom kuracyjny i przystępuje do urządzenia dalszych domów kuracyjnych, wyposażonych we wszelkie urządzenia hygieniczne i sanitarne. Kapitał zakładowy towarzystwa wynosi 5,000,000.— mk. Do Zarządu powołano p p.: Józefa Bilskiego z Poznania i d-r. St. Kuklińskiego z Witkowa. Do Rady Nadzorczej należą: dyr. Wybieralski, dyr. J. Kierczyński, d-r. T. Kubicki, A. Wachowiak, S. Pendowski, W. Wieczorek, Börner, P. Wróblewski i M. Putz.

*

Celem nabycia i dalszego prowadzenia fabryki maszyn i narzędzi rolniczych Maksa Kuhla w Poznaniu utworzone zostało przy udziale Banku Przemysłowców towarzystwo akcyjne p. f. „Agraria“ Fabryka Maszyn (dawniej Maks Kuhl), Tow. Akc. w Poznaniu. Kapitał zakładowy nowego towarzystwa wynosi 80,000,000 marek i został rozebrany przez założycieli po kursie 175%. Do Rady Nadzorczej towarzystwa wybrano: d-r. K. Bajońskiego, d-r. W. Biełeckiego, Fr. Glabisza, E. Milwicza, W. Vogela i dyr. C. Werwickiego. Zarząd powierzono prof. L. Glabiszowi.

KREDYTY DLA KOOPERATYW ROBOTNICZYCH.

Ministerstwo Skarbu przeznaczyło kooperatywom robotniczym w b. dzielnicy pruskiej 100.000.000 mk. na zakup mąki. Suma ta pochodzi z ogólnego kredytu półtora miljarda marek, przeznaczonych przez rząd dla kooperatyw, zajmujących się zakupem środków spożywczych dla swych członków.

KRONIKA ZAGRANICZNA

KOPALNIE LEŃSKIE.

Na łamach dziennika „Ekonomiczeskaja Żyźń” toczy się polemika w sprawie leńskich kopalni złota, charakteryzująca stan przemysłu złotego w Rosji sowieckiej.

Na posiedzeniu syberyjskiego komitetu rewolucyjnego na Syberji, który zarządza całem miejscowem życiem gospodarczem dyskutowano nad programem dobywania złota w kopalniach leńskich w r. 1921, przypuszczając, że dadzą one złota na ogólną sumę 5 milj. rb. zł., licząc podług cen z r. 1921, przytem obrachowano, że jeśli wziąć w walucie złota koszt siły roboczej, żywność i t. p. to koszt wydobycia zołotnika wyniesie około 2 zoł. złota.

Obliczenie to co i zatem idzie postanowienie komitetu rewolucyjnego na Syberji o zupełnem zawieszeniu pracy w kopalniach leńskich wywołały sensację w centralnym rządzie sowieckim. W „Izwiestjach” ukazał się nawet artykuł, autor którego dowodził, że inżynierowie, którzy dokonali powyższego zestawienia zostali przekupieni przez anglików za pośrednictwem b. dyrektora kopalni, inż. Małosiemowa, przebywającego w Pekinie, aby przerwać pracę w kopalni i objąć je z powrotem w posiadanie.

Rada pracy i obrony poleciła komitetowi rewolucyjnemu kontynuować pracę w kopalniach. Na rozkaz ten odpowiada w dzienniku „Ek. Żiźń”, członek komitetu syberyjskiego i dyr. kopalni leńskich inż. Majski: Okazuje się, że w r. 1909 w kopalniach pracowało 9.000 robotników, którzy przemyli około 700 pud. złota. Obecnie przy tejże ilości robotników przypuszczalny program bezwzględnie przesadzony, przewiduje wydobycie tylko 250 pud. W ten sposób 1 robotnik przemywa zamiast 3,5 tylko 1,1 f. złota, rezultatem czego są coraz mniejsze ilości złota otrzymanego w kopalniach.

Tak znaczne zmniejszenie produkcji jest, zdaniem autora, inż. Majskiego wynikiem nie tylko braku urządzeń tecznicznych, lecz i małej wydajności pracy robotników źle odżywianych i gorszego doboru tych że robotników. Jedyną radą poprawienia stosunków na kopalniach jest usunięcie wspomnianych wyżej przyczyn. Na zakończenie autor dowodzi, że złoto nie ma obecnie tak ważnego znaczenia dla Rosji, gdyż i tak nie rozstrzygnie kwestji walutowej.

Najwięcej złota wydobyto w Rosji w. r. 1910, mianowicie 3.368 pud. na ogólną sumę 65 milj. rb. w złocie. W r. 1920 wydobyto najwyżej 100 pud. za 2 milj. rb. w r. 1921 uda się w najlepszym razie otrzymać 300 pud. za 6 milj. rb. zł. podług kursu przedwojennego, podczas, gdy potrzeby finansowe rep. sowieckiej kilkaset razy przerastają tę sumę.

ZAKŁADY KRUPPA.

Wszystkie zakłady kruppa w Essen, Magdeburgu i Westfalji przeszły całkowicie do pracy pokojowej. Tak np. warsztaty w Essen obsługujące ministerstwo wojny i marynarki są przystosowane do budowania 300 parowozów towarowych i 2.500 wagonów towarowych rocznie. Od chwili rozpoczęcia produkcji pokojowej zwiększyła się znacznie w fabrykach ilość urzędników i robotników, których więcej jest nawet niż przed wojną. Na początku czerwca 1920 roku pracowało we wszystkich zakładach T-wa Akc. Krupp 99.000 robotników.

PRZESILENIE GOSPODARCZE W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Przesilenie gospodarcze trwa w Stanach Zjednoczonych w dalszym ciągu. Znawcy stosunków sądzą, że poprawa na lepsze może nastąpić dopiero późną jesienią lub z końcem roku. W dniu 11 czerwca b. r. liczba bezrobotnych wynosiła do czterech i ćwierć miljona ludzi. Gbyby liczba ta obejmowała tylko lub przeważnie robotników fabrycznych, to oznaczałoby, iż połowa robotników fabrycznych pozbawiona jest pracy. Jednakowoż lepszy obraz stosunków w przemyśle i handlu dają statystyczne wykazy kolei żelaznych, a mianowicie rubryki odnoszące się do liczby wagonów, które zajęte są pod transport towarów. W pierwszym tygodniu czerwca b. r. użyto pod transport towarów o 80.729 wagonów mniej, aniżeli w poprzednim tygodniu. A w porównaniu z tym samym tygodniem ubiegłego roku okazuje się, że użyto wówczas o 12.399 wagonów więcej, aniżeli w bieżącym roku.

Praca w fabrykach stale spada przeciętnie do 10 procent dawnej produkcji. W sferach przemysłowych utrzymuje się pogłoska, że kilka pozatrustowych fabryk wstrzymało wogóle ruch. Co się tyczy innych gałęzi przemysłu, to fabryki samochodów mają trochę więcej zamówień, a natomiast fabryki wyrobów skórzanych są prawie bez pracy i zbytu, co się ujawnia w wielkim spadku cen i ich wyrobów. Równie niepomyślny jest stan kopalni wszelkiego rodzaju, które gromadzą coraz większe zapasy węgla, miedzi, cynku i ołowiu bez widoków ich zbycia. Ruch budowlany tu i ówdzie się wzmógł, w niektórych stanach wynosił w maju nawet 5 procent więcej, niż w kwietniu. Tłumaczy się to potanieniem materjałów budowlanych, a także przywilejami, udzielonymi celem używania ruchu budowlanego, jak np. ulgi podatkowe i t. p. Ponadto stosuje się represję wobec tych, którzy podbijają ceny materjałów i robocizny.

WSZECHŚWIATOWE PRZESILENIE GOSPODARCZE.

W Ameryce z powodu nawału nagromadzonych towarów w większości fabryk praca trwa tylko 2 dni w tygodniu, w Angli nadprodukcja węgla jest tak wysoką iż w 160 kopalniach musiała praca być wstrzymana. Miljony bezrobotnych manifestują i często dochodzi do walk ulicznych. W Szwajcarji wysoki kurs waluty spowodował nieustanne wywożenie towarów jubilerskich.

Według statystyki bez pracy pozostaje tam dwa miljony ludności.

KRONIKA REKLAMOWA

Czy Reklama jest nauką, czy sztuką.

Wobec niesłychanej użyteczności i idącego za tem rozwoju reklamy warto zadać sobie pytanie. Czem ona jest dziś: nauką, czy też sztuką? Przedewszystkiem stwierdzić należy, że nie może ona nigdy stanąć w szeregu nauk ścisłych, matematycznych. Objekt, dla którego funkcjonuje, jest czemś niesłychanie złożonem, różnorodnem i ruchomem. Jest nim bowiem umysł ludzki, raczej „ja" człowieka, jego dusza. Nauki ścisłe mają do czynienia z abstrakcjami. Im przedmiot badany jest mniej konkretny, tem trudniej ustalić rządzące nim prawo. Nauka reklamy bliżej za to stoi psychologji, bo ta zajmuje się badaniem psychiki ludzkiej, na którą reklama musi działać umiejętnie, ażeby osiągnąć swój cel. Namiętności ludzkie są dla reklamy wielooktawowym fortepianem, na którym umiejętne ręce potrafią wygrać pożądane dla siebie melodje. Zainteresowanie, chęć posiadania czegoś bez nadmiernego wydatku, próżność ludzka, ambicja, fantazja, kaprys — oto żywy materjał reklamy. A więc najwpierw zainteresować danym przedmiotem poczem wzbudzić chęć posiadania go — oto zasadnicza praca reklamy. Czujność, psychologja i umiejętność kalkulacji handlowca łączy się dla dobrego osiągnięcia celu. Ponieważ sztuka posiada dużo czynników emocjonalnych, wielu zwolenników reklamy chętnie widziałoby zidentyfikowanie potężnych dziś władczyń. Byłoby to jednak bezwzględnem podporządkowaniem reklamy kapryśnemu artyście. Zimna kalkulacja musiałaby ustąpić wszechwładnej fantazji twórczej. Nie należy bowiem zapominać, że przed obmyślającym kompanję reklamową musi stać wyraźnie cel jej. Konieczną jest również ciągła obserwacja faktów życia i wytwarzających się z nich praw. Należy formułować z wielką dokładnością aksjomaty i nie oddawać się na łaskę ani genjusza ani też przypadku.

Dlatego reklama jest nową nauką i nową sztuką.

№ 18. Adres Redakcji i Administracji Złota 5 tel. 246-58.

Zagadnienia Skarbowe.

Jednym z warunków normalnego rozwoju wszelkiego przedsiębiorstwa jest gruntownie pomyślany kosztorys i ścisłe jego wykonanie. W zastosowaniu do gospodarki państwowej ten postulat nabiera charakteru wręcz imperatywnego. Racjonalne operowanie budżetem państwowym jest jednak a priori zadaniem nierozwiązalnem, jeżeli składające go pozycje opiewają w znakach pieniężnych, nie mających określonej i trwałej wartości. Powyższa okoliczność stanowi w znacznym stopniu o zupełnej nierealności teraźniejszych budżetów państw europejskich o słabej walucie, i ten stan rzeczy nie może uledz zmianie dopóki ich preliminarze nie będą sporządzane w jednostce monetarnej, teoretycznej chociażby, byle niezmiennej. W tym atoli wypadku koniecznem będzie, by owa jednostka monetarna była używaną również jako miernik w stosunkach prywatno-prawnych przy ocenie wartości pracy i mienia materjalnego w takim samym charakterze jak państwowy system miar i wag służy w kraju do ustalenia ilościowych cech różnych przedmiotów. Bazowanie się na chwiejnej walucie nietylko uniemożliwia sprawiedliwy wymiar oraz należytą wydajność podatku państwowego, lecz powoduje, ponadto, bezmierny zamęt we wszystkich dziedzinach życia i pracy danego społeczeństwa. Przemysł i handel, naprzykład, oparte na takiej walucie, nacechowane są musowo niepewnością i dorywczością, które znów prowadzą ze sobą w parze powszechną chciwość i niesumienność. Należy zaznaczyć, iż przyczyną tych szkodliwych objawów w życiu gospodarczem, jest w większym stopniu nieokreśloność i zmienność waluty aniżeli samo jej ubezpieczenie.

Usunięcie z drogi do normalnego życia w Polsce tej przeszkody charakteru formalnego nie przedstawi wielkich trudności, ponieważ nasze społeczeństwo nawykło już od dłuższego czasu do przeliczania swych kombinacji rachunkowych na dolary, funty i franki. Chodzi jedynie o zafiksowanie, ujednostajnienie i upaństwowienie tego nawyknienia obywatelskiego. Gdy Rząd postanowi w tym celu, iż poczynając od pewnej daty wszystkie umowy, zobowiązania, taksy, cenniki i t. d., jak rządowe tak i prywatne, na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, w życiu wewnętrznem oraz w stosunkach zagranicznych, winny opiewać w owej teoretycznej jednostce monetarnej, i że przestrzeganie tego postanowienia jest niezbędne, o ile powyższe fakty mają korzystać z ustawowych przywilejów i obrony prawa, to ogół społeczeństwa przystosuje się do tej nieodzownej reformy i przyjdzie mu to nietrudno wobec tego, jak powiedziano wyżej, iż wszyscy obywatele i wszystkie przedsiębiorstwa faktycznie robią już teraz dla siebie identyczne przerachowania. Projektowany regulamin nie może zatem sprowadzić żadnych komplikacji ani do stosunków prywatno-prawnych ani do prywatno-rządowych, a skutki jego będą niewątpliwie zbawienne. Pierwszym rezultatem tej nowalji finansowej będzie osiągnięcie jej bezpośredniego celu, a mianowicie, mechanicznego podwyższenia dochodów państwowych w miarę wzrostu wydatków wbrew temu, co się dzieje obecnie, *że wydatki rosną, bo życie zawsze potrafi wymódz zaspokojenie swych potrzeb na Rządzie, a dochody budżetowe pozostają na uprzednio uchwalonej stopie.* Dru-

gim pobocznym w prawdzie, lecz nader pożądanym skutkiem powyższej sanacji będzie *umożliwienie powrotu do długoterminowych umów*, które są podwaliną poważnej przedsiębiorczości, gdyż bez zobowiązań na dłuższą metę nie można ułożyć planu, a bez planu niema mowy o zdrowej inicjatywie i racjonalnej gospodarce krajowej.

Dojście naszej skarbowości do herkulesowych słupów na gruncie nie ustalenia naszej waluty najlepiej znamionuje fakt, że Komisja skarbowo-budżetowa Sejmu Ustawodawczego na posiedzeniach swych dnia 31 sierpnia, 1 i 2 września stała przed zagadnieniem, czy pozycje naszego pierwszego budżetu państwowego osnute są na kwietniowej, czy też na lipcowej wartości marki polskiej, a przecież różnica między temi dwoma wartościami jest jak 1 do 2 i nawet do 3, jeżeli uwzględnić kurs wrześniowy.

Mając na względzie, iż, wskutek braku oficjalnego miernika wartości pracy i cenności materjalnych, przystosowanie warunków życia gospodarczego w Polsce nie odbywa się jednocześnie ze spadkiem polskiej marki a podąża za nim ze znacznem opóźnieniem od 2 do 3 miesięcy, uważamy za wskazane podkreślić, że wobec tego pobyt u nas cudzoziemców i wszelkie tranzakcje ich w Polsce rujnują nas zamiast przysporzyć nam zarobków.

Stopień fiskalnej sprawności niniejszego projektu będzie naturalnie zależny w dużym stopniu od należytego usystematyzowania akcji poborowej. Przystosowując się do tego nowego systemu, wypadnie podzielić wszystkie pobory państwowe na dwie kategorje: „wpływy dorywcze" i „wpływy okresowe". Do kategorji wpłat dorywczych wejdą podatki spożywcze i monopolowe, opłaty kolejowe za przejazd pasażerów i przewożenia towarów, wpływy pocztowe i telegraficzne, stemple, paszporty i t. d.. zaś do kategorji wpłat okresowych będą zaliczone podatki: gruntowy, podymny, majątkowy, przemysłowy, dochodowy i t. d. Dla pierwszej kategorji wpłat teoretyczna jednostka monetarna będzie obliczaną podług jej kursu w dniu płatności, pobory zaś na poczet drugiej kategorji dochodów państwowych podlegać będą taksacji podług przeciętnej normy jej kursów za okres czasu, na który rozciąga swe działanie odnośny podatek. Jeżeli pewien podatek z tej kategorji, naprzykład patentowy, pobierany bywa zgóry, to odnośna wpłata, podług kursu dnia jej dokonania, przyjmowaną będzie przez kasy państwowe, początkowo, jako zaliczka na poczet rzeczywistej należności, która po wyekspirowaniu terminu patentu będzie uzupełnioną w stosunku do przeciętnego kursu teoretycznej jednostki monetarnej za czas skuteczności patentu. Wreszcie te wpłaty, które pobierane bywają po upływie okresu, którego dotyczą, będą dokonywane odrazu w ostatecznym obliczeniu według odpowiedniego przeciętnego kursu. System ustanawiania i sposób podawania do powszechnej wiadomości kursów teoretycznej jednostki monetarnej jest rzeczą rutyny administracyjnej i nie potrzebuje być omówionym na tym miejscu.

M. Wilkoszewski.

Nowy Podatek Giełdowy.

W dniu 3 października b. r. wejdzie w życie ustawa z dnia 2 lipca b. r. o podatku giełdowym. Ustawa ta oraz rozporządzenie wykonawcze ogłoszone zostały w numerze 73 Dziennika Ustaw.

Podatkowi giełdowemu podlegają nietylko umowy o nabycie papierów wartościowych, zawarte na giełdzie. Należy go uiścić również od tranzakcji tego rodzaju, zdarzających się poza giełdą, jeśli choćby jeden z kontrahentów jest „handlującym papierami wartościowemi", t. j. gdy umowę zawarła instytucja kredytowa (bądź akcyjna bądź spółdzielcza lub rządząca się własnemi statutami, zatwierdzonemi przez władzę państwową) albo, gdy choćby jeden z kontrahentów wykonywa przedsiębiorstwo domu bankowego lub kantoru wymiany.

Za podstawę obliczenia podatku przyjmuje się umówioną cenę sprzedaży.

Podatek wynosi: przy papierach o stałem oprocentowaniu po 1 marce od tysiąca, przy papierach dywidendowych po 3 marki od tysiąca. Jeśli jednak obaj kontrahenci są handlującymi papierami wartościowemi, to podatek wynosi w pierwszym wypadku po 10 fenigów, w drugim po 50 fenigów.

Handlujący papierami wartościowemi, oraz osoby, zajmujące się na podstawie urzędowego upoważnienia pośredniczeniem przy zawieraniu umów o nabycie papierów wartościowych (maklerzy) winni prowadzić rejestr podatkowy według wzoru załączonego do rozporządzenia wykonawczego i do niego zapisywać poszczególne tranzakcje oraz należne kwoty podatku. Sumę należności podatkowych, obliczoną za każdy miesiąc, ma handlujący papierami wartościowemi wnieść do kasy państwowej w ciągu dziesięciu dni po upływie danego miesiąca (np. za styczeń — do dnia 10 lutego), makler zaś do końca miesiąca następnego (np. za styczeń — do końca lutego). Handlujący papierami wartościowemi oraz maklerzy mają zatem uiszczać podatek giełdowy gotówką, a nie za pomocą znaczków stemplowych.

Instytucje kredytowe (akcyjne lub współdzielcze oraz rządzące się własnym statutem) tudzież właściciele domów bankowych i kantorów wymiany, jeśli zajmują się obecnie sprzedażą i kupnem papierów wartościowych, jak również osoby zajmujące się na podstawie urzędowego upoważnienia pośredniczeniem przy tranzakcjach tego rodzaju — mają o tem donieść do dnia 2 listopada 1921 r. tej władzy skarbowej pierwszej instancji, której poruczone są sprawy opłat stemplowych (sprawy należytościowe). Jeśliby osoby wyżej wymienione zamierzały dopiero w przyszłości wykonywać czynności tego rodzaju, mają przed ich rozpoczęciem podać władzy skarbowej dzień rozpoczęcia.

Odrębnym rodzajem podatku giełdowego, unormowanym nową ustawą, jest podatek, który należy uiścić wrazie emisji akcji, a to zarówno przy założeniu spółki akcyjnej, jak przy powiększeniu kapitału zakładowego spółki takiej już istniejącej. Obowiązek uiszczenia tego podatku powstaje już z chwilą przydzielenia akcji subskrybentowi lub założycielowi, nie zaś dopiero w dniu wydania akcji lub świadectw tymczasowych. Podatek należy uiścić odrazu w całości, choćby według statutu spółki dopuszczalne było wpłacenie sumy subskrybowanej ratami. Podatek, o którym mowa, wynosi po 3 marki od każdego tysiąca sumy pieniężnej, którą subskrybent lub założyciel obowiązany jest wpłacić stosownie do umowy — lub od każdego tysiąca wartości wkładu rzeczowego. Założyciele spółki akcyjnej, jak również spółka taka, gdy postanowiła powiększyć swój kapitał zakładowy, winni od dnia rozpoczęcia subskrypcji do jej ukończenia prowadzić rejestr podatkowy według wzoru, załączonego do rozporządzenia wykonawczego, a po upływie każdego miesiąca kalendarzowego najpóźniej do dziesiątego dnia miesiąca następnego, wnieść do kasy państwowej sumę należności podatkowych, obliczonych w rejestrze, i zawiadomić o tem władzę skarbową pierwszej instancji, załączając odpis rejestru. Należy też zawiadomić władzę skarbową o ukończeniu emisji.

Podatek giełdowy w wysokości 3 marek od tysiąca należy uiścić również wrazie przewalutowania (przeszacowania) majątku spółki akcyjnej — bądź w drodze przestemplowania akcji dotychczasowych, bądź za pomocą ściągnięcia akcji dawnych i wydania w ich miejsce nowych, opiewających na wyższą wartość nominalną. Podatek oblicza się od wartości nominalnej, na którą opiewają akcje po przestemplowaniu względnie akcje nowe, przeznaczone do wymiany na dawne. Należy go uiścić w ciągu miesiąca po ogłoszeniu w „Monitorze Polskim" postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, którem zezwolono na przewalutowanie (na obszarze b. dzielnicy pruskiej: w ciągu miesiąca po ogłoszeniu o wpisaniu do rejestru handlowego uchwały ogólnego zgromadzenia, dotyczącej przewalutowania).

Jeśli podatku giełdowego nie uiszczono wcale lub zapłacono go tylko w części lub po

upływie przepisanego terminu lub w sposób nieodpowiadający przepisom, to każda z osób, obowiązanych do uiszczenia, ulega grzywnie do 50-krotnej wysokości kwoty niezapłaconej lub uiszczonej po upływie przepisanego terminu lub w sposób inny niż przepisany.

KRONIKA GIEŁDOWA

W okresie sprawozdawczym (12/9—21/9) na giełdzie warszawskiej zaznaczył się dalszy spadek marki polskiej. Waluty zagraniczne zwłaszcza pod koniec okresu znacznie podrożały. Fluktuacje z dnia na dzień były dość poważne, bo blizko Mk. 1000 na jednym funcie szt., — kilkaset marek na jednym dolarze i Mk. 30 na jednym franku. Jedynie korony austrjackie nie wykazały większych różnic kursowych. Cena marki niemieckiej stale się podnosi pomimo, iż giełdy zagraniczne sygnalizują wciąż zniżkę takowej. Wogóle w pewnej mierze przyczynia się do podniesienia kursu walut obcych brak materjału na rynku naszym.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	13/9	17/9	21/9
Dolary Stan. Zjedn.	3700 —	4535 —	4950
Franki francuskie	275 —	327 —	367
Funty szterl	14300 —	17300 —	—
Marki niemieckie	35.25 —	43 —	47.85
Korony austr.	322.25 —	312 —	324

W dziedzinie papierów dywidendowych w przeciwstawieniu do walut obcych panowała słabsza tendencja zwłaszcza pod koniec okresu. Były wprawdzie momenty (15 i 16 b.m.), gdy wskutek nadmiernego popytu akcje włókiennicze, metalurgiczne, przemysłowe, cukrownicze, węglowe i tp. podniosły się w cenie, lecz chęć realizowania zysków wpłynęła na zniżkę kursów. Akcjami bankowemi nie wiele się interesowano, pomimo to tendencja była utrzymana.

Na polu wartości lokacyjnych usposobienie było ospałe.

Dokonano nielicznych tranzakcji L. Z. Ziemskiemi i m. Warszawy obu oprocentowań po kursach osłabionych. Listy prowincjonalne nie były przedmiotem tranzakcji. Obligacjami m. Warszawy (markowemi) obracano po kursach nieco niższych. Pierwszy raz notowano 5% Warsz. Prz. Przezorności 1920 r., którą nabywano po kursie „al pari".

Rublami wszelkich kategorji nie dokonano żadnych urzędowych tranzakcji.

Usposobienie końcowe: dla walut zagranicznych mocne, dla akcji — słabe i dla papierów lokacyjnych — chwiejne.

P.

OSTATNIE KURSY DEWIZ NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH.

PARYŻ: Londyn 52½, Nowy-York 1413, Szwajcarja 242.75, Berlin 13⅜.

GENEWA: Paryż 41.05, Londyn 21.60, Nowy-York 580.15, Berlin 50½.

LONDYN: Paryż 4728½, Nowy-York 365.12, Szwajcarja 21.64, Berlin 307.

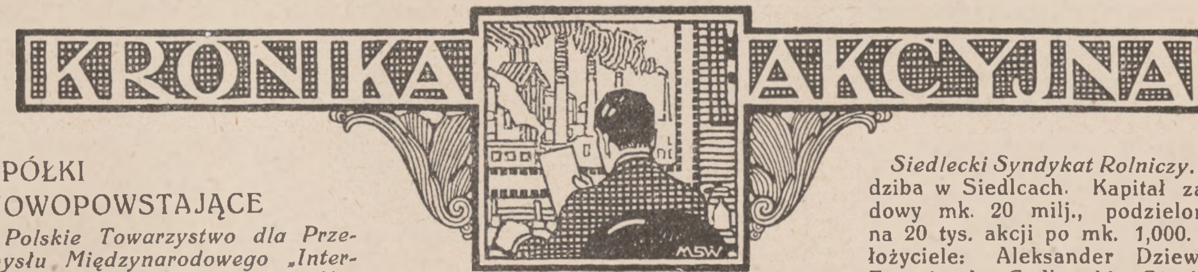
WIEDEŃ: Paryż 11,602, Londyn 6105, Nowy-York 1644, Berlin 1564.

BERLIN: Paryż 766.95, Londyn 406,55 Nowy-York 109.61.

NOWY - YORK: Paryż 7.01, Londyn 371.62, Berlin 93.

SPROSTOWANIE.

W numerze poprzednim do kroniki giełdowej wkradły się następujące pomyłki: w 26 wierszu z dołu zamiast hurtowe winno być *kursowe* i w II wierszu z dołu zamiast 1000 winno być *100*.

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE

Polskie Towarzystwo dla Przemysłu Międzynarodowego „Interpol". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 125 miljonów. Założyciele: Henryk Pelz, Władysław Frąckiewicz i Józef Pluciński.

Polskie Zakłady Elektryczne Brown-Boveri. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 50 miljonów, podzielonych na 50,000 akcji po Mk. 1000 Założyciele: Dr. Walter Boveri, inż. George Boner, inż: Zygmunt Okoniewski, Stanisław Ks. Lubomirski i dr. Henryk Kaden.

Zakłady Przemysłowe „Merkury" we Lwowie. Siedziba we Lwowie. Kapitał wkładowy Mk. 40 miljonów, podzielonych na 40,000 akcji po Mk. 1000. Założyciele: Towarzystwo Gospodarskie we Lwowie, Bank Ziemian, Sp. Akc. we Lwowie, Bank Rolniczy, Sp. Akc. we Lwowie i Spółka Komandytowa Fabryki chleba „Merkury" K. Czudżak i S-ka we Lwowie.

Bankowe Domy Składowe „Industria". Siedziba w Warszawie. Kapitał wkładowy Mk. 25 miljonów, podzielonych na 25,000 akcji po Mk. 1000. Założyciele: Polski Bank Przemysłowy we Lwowie i Bank Przemysłowy Warszawski.

„Epoka" Rolniczo-Handlowa Sp. Akc. przy Związku Dublańczyków Agronomów. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 10 miljonów na 10,000 akcji po 1000. Założyciele: Zygmunt Choromański, Gustaw Bukowiński, Tadeusz Gawlikowski, Kazimierz Przecławski, Władysław Hulanicki, Józef Horoch i Kazimierz Dulewicz.

Częstochowska Fabryka Wyrobów Celluloidowych. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 50 miljonów, podzielonych na 50,000 akcji po Mk. 1000. Założyciele: Stanisław Weinberg, Dr. Józef przeworski i Józef Wdowiński.

Kujawskie Zakłady Rolniczo-Przemysłowe w Wagońcu. Siedziba w Wagońcu w powiecie Nieszawskim. Kapitał Zakładowy Mk. 15 miljonów, podzielonych na 3000 akcji po Mk. 5000. Założyciele: Spółka Akcyjna Handlu Ziemiopłodami w Warszawie, Bogusław Bacciarelli i Józef Boye.

„Owoc Polski". Siedziba w Lenczynie Księżym powiatu Płockiego. Kapitał zakładowy Mk. 10 miljonów, podzielonych na 2000 akcji po Mk. 5000. Założyciele: Stefan Górski, Józef Machnicki, Aleksander Madejski, Paweł Nieniewski i Walenty Żurawski.

Fabryka Wyrobów Włóknistych „K. Marschel" w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na 60,000 akcji po Mk. 500. Założyciele: Klementyna Marschel i Dr. Jan Gromadzki.

Parowa Fabryka Dachówek „Zmysłówka". Siedziba w Rzeszowie. Kapitał zakładowy Mk 100 miljonów, podzielonych na 20,000 akcji po Mk. 5000. Założyciele: Alfons Kobyliński, Berl, Markus i Pinkus Münzowie, Sara Teitelbaum i Kazimierz Illukiewicz.

Polskie Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu Samochodowego „Varsovie-Automobile". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 60 miljonów, podzielonych na 60,000 akcji po Mk. 1000. Założyciele: Władysław Saryusz Bielski, Alfred Chłapowski, Stanisław Górski, Adam Piędzicki, Kazimierz hr. Ronikier Antoni Słaboszewicz, Feliks Sobolewski, Jerzy Zdziechowski i Adam hr. Starzeński.

Wschodnie Towarzystwo dla Handlu, Przemysłu i Urządeń Rolnych. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. mk. 12 milj., podzielonych na 2 serje po 6 tys. akcji w każdej serji. Założyciele: Leon hr. Ledóchowski, Wojciech hr. Rostworowski, Karol Zdziechowski, Paweł Górski, Bolesław Szkopowski, Józef Pierożyński, Aleksander Przesmycki i Jerzy hr. Tyszkiewicz.

„Budopol" Towarzystwo Budowy Domów mieszkalnych i Składów Towarowych. Siedziba w Sosnowcu. Kapitał zakładowy mk. 10 milj., podzielonych na 10 tys. akcji po mk. 1,000. Założyciele: Gustaw Nordmann oraz Paweł-Aleksander i Jerzy-Roman Lamprechtowie.

Siedlecki Syndykat Rolniczy. Siedziba w Siedlcach. Kapitał zakładowy mk. 20 milj., podzielonych na 20 tys. akcji po mk. 1,000. Założyciele: Aleksander Dziewicki, Franciszek Godlewski, Stanisław Krasiński, Edmund Orzechowski i Henryk Przewłocki.

Syndykat Rolniczy Kaliski. Siedziba w Kaliszu. Kapitał zakładowy Mk. 20 milj., podzielonych na 4,000 akcji po mk. 5,000. Założyciele: Józef Bronikowski, Feliks Walewski, Stanisław Radoński, Bolesław Chrzanowski i Jan Sokolnicki.

Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu Chemiczno - Farmaceutycznego „Chemofar". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. mk. 25 miljonów, podzielonych na 25 tys. akcji po mk. 1,000. Założyciele: Wacław Manduk, Antoni Łuniewski, Józef Pierożyński, Wojciech Rostworowski Jerzy Żółkowski, Jerzy Tyszkiewicz, Feliks Wojewódzki i Jan Danielecki.

Bank Zjednoczonych Przemysłowców. Siedziba w Tomaszowie Mazowieckim. Kapitał zakładowy Mk. 20 miljonów, podzielonych na 50,000 akcji po Mk 1000. Założyciele: Stefan Gladoch, Bronisław Herbst, Antoni Jaroszewicz, Michał Maliszewski, Pierwsza Tomaszowska Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych „Sarmata" i Stanisław Roszkowski.

Fabryka Bielizny i Trykotaży. Siedziba w Krakowie. Kapitał zakładowy Mk. 15 miljonów podzielonych na 15000 akcji po Mk. 1000. Założyciele: Edmund Egid, Zdzisław Zdanowicz, Harry Frommer, Henryk Schenker i Dr. Henryk Rappaport.

14. *Sp. Akc. p. f. Warsz. Tow. Akc. Handlu Towarami Aptecznemi, dawn. Zjednoczeni Aptekarze i Ludwik Spiess i Syn Sp. Akc.* W celu nabycia i rozwinięcia działalności istniejącego w Warszawie i Łodzi handlu towarami Aptecznymi, powiększono kapitał zakładowy o 45,000,000 drogą emisji 84,000 akcji wartości nominalnej po 540 mk. każda.

15. *Sp. Akc. p. f. „Witulia"*. Celem urządzenia i eksploatacji w dobrach Osada Młynarska Doły poł. w pow. Opatowskim, młynów mącznych oraz fabryki papieru i tektury, powiększono kapitał zakładowy o 1,000,000 mk. czyli do 10,000,000 mk. drogą przewalutowania książkowej wartości majątku ruchomego i nieruchomego.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Sp. Akc. Zakładów Artystyczno-Ceramicznych „Złotoglin" — o Mk. 15 miljonów drogą wypuszczenia 15,000 akcji po Mk. 1000 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia 10.000 nowej emisji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na jedną starą, po cenie emisyjnej Mk 1200 do 10 października r. b. Repartycji nierozebranych i pozostałych 5000 dokona Zarząd.

Warszawskie Tow. Przemysłowo-Handlowe — o Mk. 6 miljonów drogą wypuszczenia 12,000 akcji po Mk. 500 nom wart. Pierwszeństwo do nabycia nowej emisji przysługuje właścicielowi emisji poprzedniej w w stosunku jednej nowej na jedną starą akcję po cenie emisyjnej Mk. 500 do 1 listopada. r. b.

Sierszańskie Zakłady Górnicze — o Mk. 8,400,000 drogą wypuszczenia 60,000 akcji po Mk. 140 nom. wart. Dotychczasowym akcjonar. przysługuje prawo pierwszeństwa do otrzymania jednej nowej akcji na jedną dawną po cenie emisyjnej Mk. 2000 do 17 listopada r. b.

Przemysłowe Zakłady Chemiczne „Zagóżdżon" — o Mk. 25 miljonów drogą wypuszczenia 25,000 akcji po Mk. 1000 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom emisji poprzedniej w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk 1250 do 14 grudnia r. b.

Bank Związków Ziemian — o Mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 50,000 akcji (30,000 imiennych i 20,000 na okaziciela) po Mk. 1000 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji przysługuje dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej po Mk. 1250.

Towarzystwo Przemysłowe „Kabel" — o Mk. 60 miljonów drogą wypuszczenia 60,000 akcji po Mk. 1000 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom emisji popszedniej w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1150.

Bank dla Handlu Zagranicznego w Warszawie — o Mk. 30 miljonów drogą wypuszczenia 60,000 akcji po Mk. 500 nom. wart. Posiadacze akcji dawnych mają prawo do otrzymania nowej emisji w stosunku trzech akcji nowych na dwie dawne po cenie emisyjnej Mk. 550 do 15 października r. b.

Zachodnie Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu — o Mk. 45 miljonów drogą wypuszczenia 30,000 akcji III em. i 60,000 IV em. po Mk. 500 nom. wart. Właściciele akcji I i II em. mają prawo do nabycia jednej akcji III em. i dwóch akcji IV em. na każdą akcję poprzednich emisji po cenie emisyjnej Mk. 600 do 17 października r. b.

Tow. Akc. Mechanicznego Wyrobu Obuwia „Polus" — o Mk. 40 miljonów drogą wypuszczenia 40,000 akcji po Mk. 1000. Prawo pierwszeństwa do otrzymania tych akcji przysługuje dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku dwóch nowych akcji na każde trzy poprzednich emisji po cenie emisyjnej Mk. 1600 do 12 października r. b.

Warszawskie Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe — o Mk. 6 miljonów drogą wypuszczenia 12,000 akcji po Mk. 500 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia akcji poprzednich emisji w stosunku jednej nowej na jedną starą po cenie emisyjnej Mk. 500 do 1 listopada r. b.

Suchedniowska Fabryka Odlewów — o Mk. 49,800,000 drogą wypuszczenia 99,600 akcji po Mk. 500 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji przysługuje dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 650 do 15 grudnia r. b.

Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" — mk. 25 miljonów drogą wypuszczenia 50,000 akcji po mk. 500 nom. wart. Dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo otrzymania trzech nowych akcji za każde dwie dawne. Cena emisyjna dla dawnych akcjonarjuszy wynosi mk. 750, dla nowonabywców mk. 1500. Termin subskrypcji upływa z dniem 25 września r. b.

Fabryka Garbarska Temler i Szwede — o mk. 25,920,000 drogą przeszacowania majątku Spółki. Posiadacze I em. otrzymują za każdą akcję 6 nowych, II em. — trzy nowe i III em. — za każde dwie trzy nowe akcje. Nadto podwyższono kapitał zakładowy o dalsze mk. 25,920,000 drogą wypuszczenia 24,000 akcji po mk. 1080 nom wart. Dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają za każde 4 dotychczasowe 3 nowe akcje po cenie emisyjnej mk. 1320, płatnych w dwóch ratach, a mianowicie mk. 780 do d. 1 października r. b. i mk. 540 do 30 grudnia r. b.

Towarzystwo Cukrowni „Krasiniec" — o mk. 12 miljonów drogą wypuszczenia 5800 akcji po mk. 2500 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia akcji przysługuje właścicielom akcji I em. w stosunku 2-ch akcji nowych na jedną starą po cenie emisyjnej mk. 3000 do 1 grudnia r. b.

Tow. Akc. „Homosan" w Kostrzynie podwyższa kapitał zakładowy o 5,000,000 mk. t. j. do 7,000,000 mk. przez wydanie 5,000 akcji tysiącmarkowych II-ej emisji. Dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają na każdą starą akcję dwie nowe po kursie 130%.

Tow. Akc. „Homosan" powstało w listopadzie 1919 r. przy udziale finansowym Banku Związku Spółek Zarobkowych; ma ona na celu wytwarzanie środków odżywczo-leczniczych. Przedsiębiorstwo wyrabia obecnie specjalnie mąkę odżywczą dla niemowląt oraz sucharki odżywcze. Ponieważ fabryka nie może nadążyć wszystkim swym zamówieniom, zdecydowano znacznie ją rozszerzyć i wprowadzić wyrób półfabrykatów. Za rok ubiegły towarzystwo dało 26% dywidendy.

Tow. Akc. Cukrownia we Wrześni podwyższa kapitał zakładowy o 1,350,000 — mk. t. j. do 2,025,000.— mk. przez wydanie 1,350 nowych akcji tysiącmarkowych po kursie nominalnym.

Hurtownia Skór, Tow. Akc. w Poznaniu podwyższa kapitał akcyjny o 14,000,000.— mk. t.j. do 20,000,000.— mk. Dawni akcjonarjusze otrzymują na 1 starą akcję 2 nowe po kursie 150%.

Hurtownia Skór powstała w 1917 r. jako spółka z ogr. odpow., w roku 1920 zamieniono przedsiębiorstwo na towarzystwo akcyjne z kapitałem 6,000,000.— mk. Obrót towarzystwa w 1920 r. wynosił ca. 120,000,000.— mk.

Następujące spółki akcyjne zwołują zebrania ogólne:

Toworzystwo Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich — zwyczajne na 18 października r. b. o g. 11 przed poł. w siedzibie Towarzystwa w Warszawie, ul. Miodowa № 10.

Towarzystwo Fabryki Perfum i Mydeł „Warszawskie Laboratorjum Chemiczne" — nadzwyczajne na 12 października r. b. o g. 4 p. p w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Złota № 61.

Fabryka Krawiecka „Kontusz" — nadzwyczajne na 26 września r. b. o godz. 7 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Grzybowska № 19.

Zakłady Amunicyjne „Pocisk" — nadzwyczajne na 29 września 1921 r. o g. 5 p. p. w lokalu Banku Przemysłowego Warszawskiego w Warszawie, ul. Wierzbowa № 11.

Radomska Przędzalnia Lnu — nadzwyczajne na 9 października r.b. o g. 2 p. p. w lokalu Kasy Przemysłowców w Radomiu przy ul. Piłsudskiego.

„Witulen" — zwyczajne na 9 października r. b. o g. 6 p. p. w Radomiu, ul. Piłsudskiego № 10 m. 3.

Cukrownia Opalenica — nadzwyczajne na 8 października r. b. o g. 10 rano w salce posiedzeń Cukrowni w opalenicy.

Bank Handlowy w Warszawie — zwyczajne w drugim terminie na 29 września r. b. o g. 5 p. p. w gmachu Banku w Warszawie.

Zakłady Przemysłowe Drzewne „Ksawerów" — organizacyjne na 7 października r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Spółki w Noworadomsku, ul. Poniatowskiego № 7.

Tow. Gumowo-Taśmowej Manufaktury „Jaeger i Ziegler" — nadzwyczajne na 1 października r. b. o g. 4 p. p. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Rymarska № 10.

Tow. Przemysłu Naftowego „Bracia Nobel w Polsce" — nadzwyczajne na 5 października r. b. o g. 12 w poł. w lokalu Towarzystwa w Warszawie, Aleja Jerozolimska № 57.

Cukrownia we Wrześni — zwyczajne na 30 września r. b. o g. 12 w poł. w sali p. Knechta (dawniej p. Kamińskiego) we Wrześni.

Kujawskie Zakłady Rolniczo-Przemysłowe w Wagońcu — organizacyjne na 4 października r. b. o g. 3 p. p. w Hotelu „Victoria" we Włocławku

Tow. Fabryki Przedtworów Chemicznych „Będziny" w Rudnikach pod Częstochową — zwyczajne na 8 października r. b. o g. 11 przed poł. w Grand Hotelu w Łodzi.

Wytwórnia Kół Zębatych — nadzwyczajne na 4 października r. b. o g. 5 po poł. w Warszawie, ul. Poznańska № 16 m. 5.

Przemysłowe Zakłady Chemiczne „Zagożdżon" — nadzwyczajne na na 7 października r. b. o g. 6 p. poł. w lokalu Banku Narodowego w Warszawie, ul. Bracka № 1.

Towarzystwo Bezimienne Przemysłu i Handlu Dawnych Przedsiębiorstw Emila Haeblera — zwyczajne na 18 października r. b. o g. 3 p. poł. w pomieszczeniu Towarzystwa w Brukseli, 42 Boulevard de Waterlo.

Browar i Słodownia we Włocławku — nadzwyczajne na 26 września r b o g 10 rano w Biurze Zarządu w Włocławku.

Drukarnia Toruńska w Toruniu — nadzwyczajne na 4 października r. b. o g. 4 p. poł. w lokalu Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Pomorska Sp. Akc. „Tkanina" — zwyczajne na 12 października o g. 3 p. poł. w Grudziądzu, ul. Kościelna № 10.

Warszawska Sp. Akc. Budowy Parowozów — zwyczajne na 8 października r. b. o g. 4 po poł. w lokalu Polskiego Banku Przemysłowego w Warszawie, ul. Senatorska № 42.

Centrala Skór w Poznaniu — zwyczajne na 30 września r. b. o g. 11 przed poł. w lokalu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego № 3-b.

Włocławska Fabryka Papieru — nadzwyczajne na 10 października r. b. o g. 4 p. p. w Warszawie, ul. Chmielna 41.

Wielkopolski Bank Rolniczy w Poznaniu — zwyczajne na 4 października r. b. o godz. 3 p. p. w lokalu Banku w Poznaniu, ul. 27-go Grudnia № 5.

Elektrownia Zgierska — nadzwyczajne na 7 października r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Towarz Wzaj. Kredytu w Zgierzu przy Rynku Kilińskiego.

Norblin, Br. Buch i T. Werner — nadzwyczajne na 14 października r. b. o g. 4 p. p. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Żelazna 51.

Tow. Fabryki Wyrobów Ceramicznych „Brytanja" — nadzwyczajne na 10 października r. b. o g. 6 p. p. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Jerozolimska № 28.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe Józef Zeydler i S-ka — nadzwyczajne na 12 października r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Spółki w Lublinie, ul Szopena № 3.

Tow Przemysłu Cementowego „Wiek" — zwyczajne na 15 października r. b. o g. 11 przed poł. w mieszkaniu p. Karola Hertza w Łodzi ul. Aleja 1-go Maja № 6.

Warszawskie Tow. Fabryk Wyrobów Metalowych i Emaljowanych „Wulkan" — nadzwyczajne na 11 października r. b o g. 7 wiecz. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Żurawia № 22.

Tow. Budowy i Eksploatacji kolei dojazdowych w Królestwie Polskiem — zwyczajne na 20 października r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Zielna № 45.

Tow. Fabryki Portland-Cementu „Wołyń" — w drugim terminie na 18 października r. b. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Mazowiecka № 7 zwyczajne na g. 3 p. p. i nadzwyczajne na g. 4 p. poł.

„Lubań" Fabryka Przetworów Ziemniaczanych — zwyczane na 11 października r. b. o g. 6 p. p w sali posiedzeń w Banku Przemysłowców w Poznaniu, Stary Rynek 73-74.

Sprostowanie.

W ogłoszeniu R. Barcikowski „Erbeta" w № 8/9 zaszła omyłka, którą prostujemy:

Władze Towarzystwa tworzą:

Zarząd składu hurtowego: Józef Mąkowski i St. Laube.

Zarząd fabryki: Fr. Rejsner, A. Gółkowski i E. Ewert.

Rada Nadzorcza: Radca L. Milewski, radca J. Jasinski, J. Czepczyński, Dr. Kuczkowski, J. Dalkowski, Dr. Głowacki, dyr. Krzyżaniak i dyr. Kozierowski.

Odpowiedzi Redakcji.

Panom: *A. S., B. R. i K. T.* Niewylosowane.

Pani *Marji P.* Losowania się nie odbywają, gdyż już wyszły z obiegu.

Panu Gr. Upraszamy o osobiste porozumienie się z nami.

RÓŻNE.

Zakłady Chemiczne Grodzisk Sp. Akc. zamieniają świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne I i II em.

Bank Wschodni w Warszawie zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne II em.

Galicyjskie Akcyjne Zakłady Górnicze w Sierszy zmieniły nazwę firmy na *Sierszańskie Zakłady Górnicze Sp. Akc.*

Tow. Akc. Fabryk Maszyn Bracia Geisler, Okólski i Patschke w Warszawie, wskutek postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu zniesiona została likwidacja i wznowiona działalność powyższej spółki akcyjnej.

Bank Związków Ziemian zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne.

Tow. Zakładów Chemicznych „Strem", wskutek powiększenia kapitału zakładowego o mk. 3,456,000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Towarzystwa, wydawać będzie akcjonarjuszom bezpłatnie na każde 25 dotychczasowych akcji 4 nowe po mk. 540 nom. wart. do 31 grudnia r. b.

Akcje *Banku Kredytowego w Warszawie* VI em. oraz *Spółki Akcyjnej „Pocisk"* zostały wprowadzone na giełdę.

Z GIEŁDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ.

Ponieważ wielu ziemian przy sprzedaży zboża żąda od nabywców cen identycznych z notowanemi na Giełdzie Zbożowo-Towarowej i wskutek tych żądań uniemożliwia się zawarcie tranzakcji, Rada Giełdy Zbożowo-Towarowej w interesie samych ziemian czuje się w obowiązku wyjaśnić, że w żadnym kraju, gdzie giełdy zbożowe od dawna istnieją, ceny giełdowe nie są i nie mogą być identyczne z cenami płaconemi za zboże jednakowej dobroci poza giełdą. Te ostatnie ceny, gdy pominąć wyjątkowe okoliczności, powodujące lokalnie ceny anormalne, są zawsze niższe od cen giełdowych, bowiem nabywca na giełdzie nie ponosi ani ryzyka, jak nabywca poza giełdą, ani też tranzakcja giełdowa nie jest obciążona kosztami handlowemi poza kurtażem maklerskim (1‰), jakie musi ponosić nabywca zboża na miejscu w formie choćby kosztów zjazdu komisu dla pośrednika, utrzymania stałego ajenta na prowincji i t. p.

Nic wszelako nie przeszkadza ziemianom sprzedawać swe zboże na giełdzie bezpośrednio i wtedy producenci zboża mogą bez trudu osiągać ceny równe notowanym w danej chwili na giełdzie, gdyż stosownie do uchwały Rady Giełdy Zbożowo-Towarowej z dnia 27/VIII r. b. ziemianie producenci, zaopatrzeni w odnośne zaświadczenia Centralnego Tow. Rolniczego lub Związku Ziemian, mogą uczestniczyć w zebraniach giełdowych i zawierać bezpośrednio tranzakcje sprzedaży, opłacając za wejście na giełdę Mk. 100.

KRONIKA FINANSOWA

BRAK GOTÓWKI.

Brak gotówki, który przed kilku tygodniami tak silnie dał się odczuć w Poznaniu, zagraża obecnie bardzo poważnie w Bydgoszczy. Bydgoszcz jest jednym z najbardziej uprzemysłowionych miast Wielkopolski. Skoncentrowany jest tu przedewszystkiem wielki przemysł drzewny. Ogółem zakłady przemysłowe w Bydgoszczy zatrudniają około 40.000 robotników. To też pierwszą przyczyną braku gotówki — to poważna zwyżka płac robotniczych. Następnie, tartaki, które stanowią w Bydgoszczy połowę wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych, muszą obecnie zaopatrywać się w materjał, który dopiero na wiosnę po przerobieniu może być sprzedany. Sytuacja jest tem trudniejsza, że rząd, który poczynił w miejscowych tartakach bardzo znaczne zakupy, zalega dotychczas z zapłatą. Banki bydgoskie nie mogą pokryć zwiększonego zapotrzebowania gotówki wobec ogólnego przesilenia, jakie panuje na rynku pieniężnym. Specjalna delegacja z Bydgoszczy udała się do Warszawy, aby uzyskać odpowiedni kredyt w P. K. K. P.

NOWY BANK W POZNANIU.

Z inicjatywy Wielkopolskiego Związku Przemysłu Cukrowniczego założony został aktem notarjalnym z dnia 2 września r. b. Bank Cukrownictwa, Tow. Akc. w Poznaniu. Kapitał zakładowy Banku wynosi 300.000.000 mk., podzielonych na 300.000 akcji tysiącmarkowych, brzmiących na okaziciela. Akcje wydane zostały po kursie 140%. Zadaniem Banku jest załatwianie wszelkich interesów bankowych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb przemysłu cukrowniczego i związanej z nim gałęzi rolnictwa. Zarząd Banku powierzono pp. Zygmuntowi Rychłowskiemu, H. Lipkowskiemu, L. Brzeskiemu i K. Plucińskiemu. Do Rady Nadzorczej należą: dr. A. Chłapowski — prezes, St. Karłowski — jako wiceprezes. W najbliższych dniach Bank Cukrownictwa zamierza przejąć drogą fuzji Bank Ziemski w Poznaniu.

Poznański Bank Ziemian, Tow. Akc. w Poznaniu otworzył dalsze filje swego oddziału rolniczo-handlowego w Bydgoszczy, Lesznie i w Ostrowie oraz filję oddziału bankowego w Bydgoszczy.

Poznański Bank Ziemian obok operacji bankowych prowadzi także hurtowy zakup i sprzedaż produktów rolniczych i nawozów sztucznych oraz środków opałowych. Dlatego też Bank posiada 2 oddziały rolniczo-handlowy i bankowy. Bank posiada 100,000,000.— mk. kapitału zakładowego i 40,000,000.— mk. rezerw.

*

Bank Poznański, Tow. Akc. w Poznaniu podwyższa kapitał zakładowy o 25,000,000. mk. t. j. do 30,000,000 mk. przez wydanie 20,000 akcji tysiącmarkowych. Dawni akcjonarjusze otrzymują na 1 starą akcję 3 nowe po kursie 120%. Dla nowonabywców ustalono kurs emisyjny 140%.

Bank Poznański powstał w 1920 r. z kapitałem zakładowym 5,000,000.— mk. Za czas od 1 maja do 31 grudnia 1920 r. Bank wypłacił 12% dywidendy.

*

Bank Ziemski, Tow. Akc. w Poznaniu zamierza fuzjować z Bankiem Cukrownictwa, Tow. Akc. w Poznaniu.

Bank Ziemski powstał w 1886 r. i miał na celu udzielanie kredytu hipotecznego na nieruchomości ziemskie. Za 1920 r. Bank wypłacił 6% dywidendy.

LOSOWANIA.

4% Państwowa Pożyczka Premjowa z 1920 r. (Miljonówka)

Ciągnienie z d. 17 września 1921 r. № 2,239,638.

Ciągnienie z d. 24 września 1921 r. № 3,099,790.

Wypłata po Mk. 1,000,000 natychmiast.

Obligacje m. Warszawy.

(dokończenie)

$4^1/_2$% V pożyczka I-ej serji.

Po **1000** rub. №№ **27**240, 72, **27**338, 573, 82, 656, 753, 941, **28**010, 58, 83, 116, 200, 304, 307, 77, 462, 705, 813, 63, 90, 99, 985, **29**109, 242, 72, 388, 701, 12, 20, 49, 60, 81, 819, **30**190, 304, 40, 58.

Po **500** rub. №№ **30**470, 80, 96, 573, 79, 30673, 30738, 30813, 79, 30930, 64, 68, **31**023, 30, 96, 138, 68, 233, 45, 69, 80, 31389, 31402, 31609, 31692, 31736, 31976, **32**022, 32047, 32066, 32227, 32236, 32287, 32307.

Po **100** rub. №№ **32**587, 32646, 47, 32831, 73, 32909, **33**078, 84, 33132, 33360, 61, 33400, 33511, 33677, 33739, 33880, 33888, 33899, 33979, **34**023, 43, 34100, 34180 84, 34192, 34274, 34368, 34423, 39, 34602, 39, 34793, 34871, 34936, **35**090, 35125, 35177, 35327, 35426, 90, 35647, 72, 35784, 35974, **36**046, 78, 36163, 36286.

$4^1/_2$% VI pożyczka.

Po **1000** rub. №№ **36**426, 64, 36519, 36632, 36796, 36852, 36971, **37**026, 30.

Po **500** rub. №№ **37**109, 37137 37233, 37355, 37419, 37659, 93,

Po **100** rub. №№ **37**793, 37875, 37902, **38**017, 38060, 38147, 38185, 38563, 38601, 36, 38851, 86, **39**051, 78, 94, 39169, 39200, 367, 617.

$4^1/_2$% V pożyczka 2 serji.

Po **1000** rub. №№ **39**743, 39824, 39909, 22, 28, 30, 47, **40**125, 184, 200, 79, 93.

Po **500** rub. №№ **40**824, 40961, **41**001, 68, 72, 85, 94, 41253 41345, 41563, 41618, 99,

Po **100** rub. №№ **41**905, 54, 97, **42**216, 70, 73, 42307, 85, 42610, 94, 42889, 42902, **43**038, 43120, 44, 61, 43209, 43435, 67, 69, 43639, 43903, 24, **44**038, 59, 44215, 44309, 25, 44553, **45**156, 69, 45319, 45465, 45513, 45677, 87, 45701, 45804, 37, 82.

$4^1/_2$% VII pożyczka.

Po **500** rub. №№ **47**133, 34, 47487, 88, 47523, 24. 47705, 06, **51**159, 51160, 51587, 88, **52**003, 04, 52187, 88, **54**695, 96, **56**393, 94.

Po **300** rub. №№ **63**631, 32, 33, 34, 35, **66**026, 27, 28, 29, 30, **72**861, 62, 63, 64, 65, **73**741, 42, 43, 44, 45, 73931, 32, 33, 34, 35, **76**326, 27, 28, 29, 30, **77**446, 47, 48, 49, 50, **78**496, 97, 98, 99, **78**500, **79**701, 02, 03, 04, 05, 79846, 47, 48, 49, 50, **81**776, 77, 78, 79, 80, 81921, 22, 23, 24, 25, **82**876, 77, 78, 79, 80. **85**036, 37. 38, 39, 40, **86**621, 22, 23, 24, 25, 86681, 82, 83, 84, 85.

Po **100** rub. №№ **89**861, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, **92**741, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, **93**241, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, **95**001, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 95581, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, **100**111, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, **103**431, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 103931, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, **104**441, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, **106**611, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, **109**251, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, **111**561, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, **118**961, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, **119**401, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, **123**201, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, **126**231, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, **133**421, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, **184**031, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, **135**211, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, **139**871, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, **142**281, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, **145**331, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, **147**651, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, **159**501, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, **163**801, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, **165**351, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, **183**231, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, **184**441, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50' 184701, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 184871, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 184931, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, **188**161, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, **192**241, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 192881, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, **193**241, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 193281, 82, 83, 84, 85, 86, 37, 88, 89, 90, **197**881, 82, 83, 84, 85, 86. 87, 88, 89, 90, **198**491, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 500, **201**421, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, **206**611, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, **210**281, 82, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, **212**281, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90,

212951, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, **227**031, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, **234**041, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, **236**031, 32, 33, 34, 35. 36, 37, 38, 39, 40, **242**681, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, **253**621, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, **254**751, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, **262**821, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, **265**651, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, **266**681, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90,

$4\frac{1}{2}$% VIII pożyczka.

Po **3000** rub. №№ **267**077, 267159, 267353.

Po **1000** rub. №№ **267**442, 267465, 267522, 267661, 267954, **268**080, 268179, 268445, 268483, 268633, 268850, 268906, 268944, **269**303, 269476, 269546, 269850, **270**126, 270390, 270432, 270747, 270754, **271**046, 271132, 271880.

Po **500** rub. №№ **271**946, **272**042, 272336, 272552, **273**084, 273159, 273461, 273518, 273610, 273707, 273890.

Po **100** rub. №№ **274**257, 274377, 274398, 275039, 275132, 275181, 275264, 275281, 275338, 275859, **276**356, 276611, 276687, **277**427, 277741, 277991, **278**017, 278025, 278096.

Wypłata od 14 października 1921 r.

Pożyczka Premjowa m. Wiednia z 1874 r.

Ciągnienie z dnia 1 marca 1921 r,

Wygrane:

Po **300000** Koron S. **2555** N. 47.

Po **20000** Koron S. **2032** N. 77.

Po **10000** Koron S. **1614** N. 58.

Po **2000** Koron S. **667** N. 36, S. **1280** N. 44, S. **1378** N. 16, S. **2194** N. 6, S. **2610** N. 65.

Po **500** Koron S. **474** N. 35, S. **1252** N. 23, S. **1487** N. 93, S. **1528** N. 96, S. **1533** N. 63, S. **1553** N. 50, S. **1756** N. 91, S. **2380** N. 43, S. **2385** N. 74, S. **2610** N. 3, S. **2983** N. 79, i N. 81.

Wylosowane następujące **35** serji:

123	**946**	**1308**	**1533**	**1756**	**1898**	**2194**	**2610**
157	**976**	**1357**	**1550**	**1759**	**2032**	**2380**	**2896**
474	**1017**	**1378**	**1553**	**1776**	**2033**	**2385**	**2956**
667	**1252**	**1487**	**1614**	**1785**	**2055**	**2555**	**2983**
696	**1280**	**1528**.					

Za zawarte w powyższych 35 serjach numery tu niewymienione wypłacone zostanie po Koron 400.

Wypłata od 1 września 1921 r.

Pożyczka Premjowa Turecka z 1870 r. po Fr. 400.

Ciągnienie z dn. 1 czerwca 1921 r.

Wygrane:

Po **200,000** fr. № 531218.
Po **4.000** fr. № 1093206 1290198.
Po **1,250** fr. № 73554 403555 534180 599171 648989 965945 1331126 1414045 1477459 1504074 1681058 1806694.
Po **1,000** fr. № 62432 126556 189314 268358 299743 359435 475521 518369 522251 608285 612991 625768 648990 652238 653214 680381 858418 925450 933902 1181531 1255536 1356609 1460346 1466813 1547804 1600564 1611281 1639264 1713106 1713107 1725421 1746908 1856418 1878056 1884677.

Wylosowane następujące **430** serji: Po **400** fr.

№ **1**251—255 **4**336—340 631—635 831—835 **8**206—210 **17**816—820 **20**276—280 **27**116—120 **34**011—015 311—315 **36**311—315 **38**456—460 **43**896—900 **46**081—085 **52**291—295 **62**431—435 **63**306—310 **68**286—290 **71**536—540 **73**551—555 **82**381—385 841—845 **83**226—230 **91**031—035 **95**426—430 **98**501—505 **114**491—495 **117**476—480 776—780 **125**496—500 **126**556—560 **170**241—245 **173**801—805 **174**076—080 **189**311—315 486—490 **196**801—805 **199**496—500 **211**996—**212**000 **214**616—620 **216**256—260 **220**321—325 **230**116—120 **235**331—335 **243**111—115 **246**906—910 **254**476—480 **255**516—520 **265**001—005 **268**356—360 **269**936—940 **270**281—285 **271**111—115 **276**626—630 **286**491—495 **292**981—985 **299**741—745 **305**466—470 **307**606—610 **308**381—385 **310**791—795 **311**476—480 **319**186—190 **322**291—295 **340**406—410 **348**151—155 **350**271—275 **359**431—435 **364**351—355 **394**986—990 **398**781—785 **403**551—555 **407**346—350 **408**031—035 **414**426—430 **426**346—350 **427**591—595 **428**956—960 **429**736—740 **434**531—535 **450**181—185 **451**691—695 **455**056—060 951—955 **456**216—220 **464**256—260 **468**881—885 **470**271—275 **471**981—985 **475**521—525 **478**001—005 116—120 **499**121—125 **501**021—025 **510**056—060 **512**346—350 **518**366—370 **522**251—255 **531**216—220 **532**256—260 **534**176—180 316—320 636—640 **538**151—155 **543**246—250 **546**966—970 **575**991—995 **585**206—210 **593**276—280 **594**391—395 **598**681—685 **599**171—175 **602**236—240 **603**106—110 **606**451—455 **608**281—285 **611**446—450 881—885 **612**991—995 **622**491—495 **625**766—770 **630**221—225 **631**286—290 **635**961—965 **638**881—885 **648**986—990 **652**236—240 471—475 **653**211—215 **656**291—295 **668**401—405 **669**301—305 431—435 886—890 **675**506—510 **680**381—385 661—665 **681**216—220 **685**096—100 **688**436—440 916—920 **692**396—400 **693**906—910 **694**321—325 **704**141—145 606—610 **720**031—035 **729**246—250 **737**146—150 **744**726—730 **746**216—220 **750**971—975 **751**936—940 **762**841—845 **764**371—375 **766**041—045 **769**536—540 **770**656—660 **780**606—610 **782**276—280 **784**891—895 **785**496—500 **788**201—205 716—720 **789**271—275 **797**411—415 **803**251—255 **805**096—100 951—955 **808**721—725 976—980 **809**556—560 **810**581—585 **811**851—855 **812**306—310 **815**506—510 **827**486—490 **830**781—785 **833**386—390 **841**216—220 **842**571—575 **844**546—550 **847**511—515 **850**641—645 **853**746—750 **855**051—055 **856**696—700 **857**011—015 176—180 **858**416—420 **859**356—360 **865**631—635 746—750 **875**991—995 **894**781—785 **897**766—770 **899**256—260 **900**116—120 441—445 **917**106—110 **921**536—540 **925**446—450 **931**226—230 961—965 **933**081—085 901—905 **944**126—130 **949**586—590 **953**891—895 **954**256—260 **955**161—165 **960**516—520 **965**941—945 **968**426—430 **980**291—295 **983**316—320 **988**811—815 **995**406—410 **1007**531—535 **1010**116—120 **1024**881—885 **1044**541—545 **1055**301—305 **1059**846—850 **1069**496—500 **1072**061—065 **1083**156—160 **1084**956—960 **1089**586—590 **1091**091—095 **1093**206—210 **1102**581—585 **1107**256—260 **1117**221—225 **1130**326—330 **1140**196—200 **1142**316—320 **1143**601—605 **1150**061—065 126—130 **1156**516—520 **1160**111—115 **1163**866—870 **1169**736—740 **1179**806—810 **1180**466—470 **1181**321—325 531—535 **1188**491—495 **1197**166—170 **1202**621—625 **1205**991—995 **1210**516—520 **1211**471—475 **1213**366—370 **1214**921—925 **1222**476—480 **1226**241—245 866—870 **1228**506—510 **1236**101—105 **1237**166—170 **1247**041—045 **1254**016—020 **1255**536—540 **1257**416—420 **1265**171—175 **1267**856—860 **1281**036—040 696—700 **1282**681—685 **1290**196—200 **1294**121—125 801—805 **1302**031—035 **1314**086—090 **1316**026—030 **1317**356—360 **1319**501—505 **1331**126—130 **1334**871—875 **1335**241—245 **1336**176—180 **1339**096—100 **1344**986—990 **1347**956—960 **1355**376—380 **1356**606—610 **1360**931—935 **1363**456—460 **1364**436—440 **1368**276—280 **1369**506—510 **1372**806—810 **1375**796—800 **1376**881—885 **1378**076—080 276—280 **1386**761—765 **1390**441—445 **1392**616—620 **1404**006—010 **1409**261—265 731—735 **1414**041—045 **1417**346—350 **1431**056—060 **1435**646—650 **1439**946—950 **1441**306—310

1453751 — 755 **1457**701 — 705 **1459**601 — 605
1460346 — 350 **1466**811 — 815 **1477**456 — 460
1478536 — 540 **1482**671 — 675 **1486**901 — 905
1489676 — 680 **1492**966 — 970 **1499**806 — 810
966 — 970 **1500**366 — 370 **1504**071 — 075
1505686 — 690 **1508**491 — 495 **1510**216 — 220
1517896 — 900 **1520**831 — 835 **1535**711 — 715
1536931 — 935 **1540**436 — 440 **1543**051 — 055
151—155 891—895 **1547**801—805 **1562**571—
575 **1565**551—555 **1568**306—310 **1573**476—
480 **1578**591—595 **1586**806—810 **1588**061—
065 **1591**511—515 **1593**051—055 **1596**706—
710 **1599**266—270 **1600**561—565 **1601**286—
290 **1604**761—765 **1611**281—285 **1615**281—
285 **1622**101—105 **1627**421—425 **1628**246—
250 **1629**536—540 **1639**261—265 **1649**806—
810 **1652**746—750 **1661**186—190 **1670**806—
810 **1672**461—465 **1674**336—340 **1679**421—
425 **1681**056—060 **1682**076—080 **1684**636—
640 **1685**676—680 **1687**311—315 956—960
1692751 — 755 **1696**216 — 220 **1705**386 — 390
1706811 — 815 **1711**916 — 920 **1712**156 — 160
1713106 — 110 **1715**631 — 635 **1718**171 — 175
1719541 — 545 **1725**421 — 425 **1726**446 — 450
1727106 — 110 **1728**826 — 830 **1731**436 — 440
1736081 — 085 **1745**816 — 820 **1746**906 — 910
1748306 — 310 **1756**826 — 830 **1757**076 — 080
1761456 — 460 **1769**226 — 235 **1788**181 — 185
1794726 — 730 **1797**591 — 595 **1806**691 — 695
1809251 — 255 **1812**531 — 535 721 — 725
1817861 — 865 **1822**676 — 680 **1839**816 — 820
1840506 — 510 **1841**886 — 890 **1844**001 — 005
1845861 — 865 **1856**416 — 420 **1869**926 — 930
1878056 — 060 **1884**676 — 680 **1889**486 — 490
1891721 — 725 **1898**356 — 360 **1909**246 — 250
1910506 — 510 **1914**326 — 330 **1915**631 — 635
1919781 — 785 **1922**236 — 240 406 — 410
1930181 — 185 566 — 570 **1937**871 — 875
1942371 — 375 **1962**931 — 935 **1965**456 — 460
1978811—815.

Wypłata natychmiast od większych wygranych w stosunku 100%, od amortyzowanych (fr. 400) 60%.

3% Pożyczka Premjowa Austrjacka z 1880 r.

Ciągnienie z 17 maja 1921 r.

Wygrane:

Po **90,000** Koron S. **2850** № 29.
Po **4,000** Koron S. **2534** № 57.
Po **2,000** Koron S. **1090** № 47, S. **1514** № 95.

Wylosowano następujące 31 serje:

135 325 347 475 694 725 862 998 1001 1098 1111 1669 1849 2106 2222 2542 2643 2730 2945 3129 3144 3197 3215 3545 3549 3618 3622 3632 3783 3893 3978.

Za zawarte w powyższych 31 serjach numery tu niewymienione, wypłacone będzie po koron 200.

Wypłata od 1 grudnia 1921 r.

Pożyczka Premjowa Medjolańska po lirów 10 z 1866 r.

Ciągnienie z dnia 16 marca 1921 r.

Wygrane:

Po **50,000** Lirów S. **904** № 66.
Po **1,000** Lirów S. **7340** № 11.
Po **500** Lirów S. **6** № 24.
Po **100** Lirów S. **5177** № 8, № 56, S. **5554** № 83, S. **7175** № 42, № 69.
Po **50** Lirów S. **6** № 60, S. **2321** № 100, S. **3637** № 20, S. **3695** № 54, 78, S. **5708** № 11, S. **5920** № 93, S. **6985** № 38.
Po **20** Lirów S. **6** № 45, S, **11** № 6, S. **480** № 31, S. **572** № 49, S. **720** № 6, S. **904** № 92, S. **1328** № 39, S. **1882** № 32, 77, S. **2275** № 93, S. **2276** № 95, S. **2430** № 10, S. **3637** № 51, 75, S. **4095** № 8, S. **4593** № 39, 92, S. **5177** № 24, S. **5228** № 100, S. **5561** № 54, 56, 74, 77, S. **5708** № 7, 61, S. **7340** № 60.

Wylosowano następujące 45 serji:

1 6 11 387 480 572 720 904 1328 1719 1822 1882 2191 2275 2276 2321 2430 2503 3152 3226 3637 3695 3798 4095 4356 4593 4805 5101 5177 5228 5461 5487 5554 5561 5708 5813 5890 5920 6137 6297 6985 7175 7340 2361 7399.

Za zawarte w powyższych 45 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po lirów 10.

Wypłata od 16 czerwca 1921 r.

Pożyczka Premjowa Austrjacka Czerwonego Krzyża z 1882 r.

Ciągnienie z dnia 1 lipca 1921 r.

Wygrane:

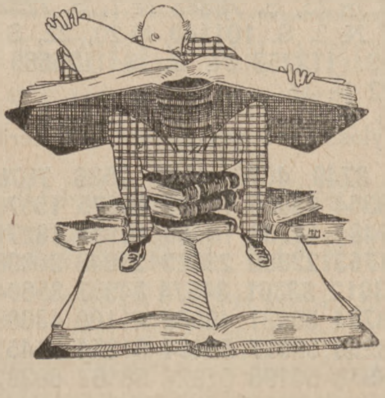
Po **30000** Koron S. **9343** № 16.
Po **2000** Koron S. **4022** № 46.
Po **1000** Koron S. **7956** № 17, S. **9681** № 31.
Po **200** Koron S. **1031** № 39, S. **2788** № 14, S. **3374** № 30, S. **3725** № 20, S. **6390** № 35, S. **6491** № 10, S. **6884** № 30, S. **7931** № 19, S. **9887** № 21, S. **10232** № 10.
Po **100** Koron S. **668** № 18, S. **1204** № 8, S. **1330** № 3, S. **1761** № 3, S. **2238** № 10, S. **2433** № 5, S. **2588** № 44, S. **2654** № 5, S. **4179** № 5, S, **5108** № 6, S. **5815** № 7, S. **6951** № 50, S. **7614** № 46, S. **8144** № 36, S. **8343** № 46, S. **8585** № 32, S. **8591** № 12, S. **8595** № 3. S. **8751** № 39, S. **9006** № 33.

Wylosowano następujące 122 serje:

71 105 206 225 271 437 457 509 559 797 1124 1139 1159 1167 1168 1351 1464 1656 1679 1808 1850 2053 2063 2187 2224 2344 2358 2363 2384 2459 2585 2637 2713 2801 2979 3032 3117 3154 3155 3339 3345 3398 3547 3749 3750 3926 3967 3982 4068 4081 4093 4214 4522 4687 4762 4819 4924 5281 5539 5886 5927 5982 6014 6024 6030 6158 6240 6268 6345 6392 6430 6474 6582 6739 6873 6982 7024 7148 7200 7394 7406 7459 7509 7706 7817 7917 8081 8107 8199 8345 8622 8671 8695 8726 8862 8908 9077 9176 9180 9240 9354 9486 9559 9576 9610 9652 9689 9733 9898 9970 9994 10226 10391 10575 10581 10615 10796 11165 11501 11507 11756 11914.

Za zawarte w powyższych 122 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po koron 36.

Wypłata od 5 lipca 1921 r.

Pożyczka Premjowa Brukselska z 1902 r. po Fr. 100.

Ciągnienie z dnia 1 czerwca 1921 r.

Wygrane:

Po **10,000** Franków S. **20469** № 25.
Po **1,000** Franków S. **13923** № 19.
Po **500** Franków S. **20469** № 2, S. **25193** № 44.
Po **250** Franków S. **3798** № 6, S. **4448** № 19, S. **19287** № 25, S. **19314** № 25, S. **19927** № 13, S. **20469** № 17.
Po **150** Franków S. **4448** № 15, S. **5674** № 18, S. **7436** № 13, S. **11583** № 19, S. **16301** № 14, S. **19287** № 1, 13, S. **22810** № 10, S. **27183** № 11, S. **27772** № 20.

Wylosowano następujących **39** serji:

3160 3798 4448 5674 6196 6246 7486 7903 10698 10931 11362 11583 11820 13179 13338 13701 13923 16108 16301 17426 17964 19287 19314 19866 19927 20469 22534 22810 22993 23177 23399 25193 25774 26601 27096 27183 27378 27772 27968.

Za zawarte w powyższych 39 serjach numery, tu niewymienione wypłacone zostanie po Fr. 110.

Wypłata od d. 1 lipca 1921 r.

Pożyczka Premjowa Brukselska z 1905 r. po Fr. 100.

Ciągnienie z dnia 15 marca 1921 r.

Wygrane:

Po **10,000** Franków S. **158094** № 5.
Po **2,500** Franków S. **153426** № 13.
Po **1,000** Franków S. **46345** № 3.
Po **500** Franków S. **4539** № 4, S. **106366** № 14.
Po **150** Franków S. **4076** № 25, S. **7676** № 22, S. **15075** № 19, S. **15579** № 10, S. **17738** № 8, S. **22850** № 15, S. **32289** № 1, S. **33012** № 10, S. **35929** № 2, S. **58667** № 5, S. **69093** № 23, S, **70383** № 7, S. **72529** № 17, S. **98587** № 3, S. **101140** № 20, 22, S. **105097** № 25, S. **112253** № 6, S. **125669** № 17, S. **157722** № 16.

Wylosowano następujące **145** serji:

3295 3740 4076 4539 7586 7676 12194 13189 13354 13995 14628 15075 15579 17067 17268 17464 17738 18400 19181 19271 19322 20470 21763 22850 23620 25648 26895 29149 32289 33012 33361 34574 34957 35604 35929 38201 38764 39981 40039 41100 43669 46194 46345 48236 50327 50464 51354 51457 53646 53994 54978 55198 57924 58667 60287 61341 65493 67949 68596 69093 69824 70383 72529 73262 76025 77954 78670 79810 81226 81971 82507 82510 83244 84463 84809 85564 85736 86507 86528 87047 91093 92049 94044 94499 95862 96452 96903 98480 98587 99648 99741 100405 101140 105097 105499 105824 106366 108788 109658 110112 112253 112810 113249 114278 114703 116417 117555 118344 119736 120167 120564 121430 122383 122992 123899 124323 125669 125920 134572 136156 138887 139536 139607 141817 141907 142103 143043 148624 149614 149806 151574 153426 155594 156243 157722 158094 159548 160179 160692 162070 162513 162916 164096 165423 166965.

Za zawarte w powyższych 145 serjach numery tu niewymienione wypłacone będzie po Fr. 110.

Wypłata od dnia 2 stycznia 1922 r.

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach														
		PAŹDZIERNIK														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	—	1.39	2.77	4.16	5.55	6.94	8.33	9.71	11.10	12.50	13.89	15.27	15.66	18.05	19.44
„ „ Krótkotermin.	„ 100	125.—	126.39	127.77	129.16	130.55	131.94	133.33	134.71	136.10	137.5o	138.89	140.27	141.66	143.05	144.44
4% „ Premjowa. (Milj.)	„ 1000	—	11.11	22.22	33.33	44.44	55.55	66.66	77.77	88.89	100.—	111.11	122.22	133.33	144.44	155.55
4% Bilety Skarbowe.	„ 1000	1666.66	1677.77	1688.89	1700.—	1711.11	1722.22	1733.33	1744.44	1755.55	1766.66	1777.77	1788.89	1800.—	1811.11	1822.22
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6	R. 100	—	3.60	7.20	10.80	14.40	18.—	21.60	25.20	28.80	32.40	36.—	39.60	43.20	46.80	50.40
5½% „ „ „	„ 100	—	3.30	6.60	9.90	13.20	16.50	19.80	23.10	26.40	29.70	33.—	36.30	39.60	42.90	46.20
6% „ „ „ z 1917 r.	M. 100	150.—	151.66	153.33	155.—	156.66	158.33	160.—	161.66	163.33	165.—	166.66	168.33	170.—	171.66	173.33
4½% „ „ „ (kanaliz.)	R. 100	405.81	408.24	410.67	413.10	415.53	417.96	420.39	422.82	425.25	427.68	430.11	432.54	434.97	—	2.43
5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	—	1.25	2.50	3.75	5.—	6.25	7.50	8.75	10.—	11.25	12.50	13.75	15.—	16.25	17.50
Listy zastawne.																
4½% Ziemskie	R. 100	240.57	243.—	245.43	247.86	250.29	252.72	255.15	257.58	260 01	262.44	264.87	267.30	269.73	272.16	274.59
„ &	M. 100	111.37	112.50	113.62	114.75	115.87	117.—	118.12	119.25	120.37	121.50	122 62	123.75	124.87	126.—	127.12
4% &	R. 100	213.84	216.—	218.16	220.32	222.48	224.64	226.80	228.96	231.12	233.28	235.44	237.60	239.76	241.92	244.08
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec	„ 100	—	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80
4½% m. Warszawy	„ 100	—	2.43	4.86	7.29	9.72	12.15	14.58	17.01	19.44	21.87	24.30	26.73	29.16	31.59	34.02
5% m. Łodzi	„ 100	405.—	407.70	410.40	413.10	415.80	418.50	421.20	423.90	426.60	429.30	432 —	434.70	437.40	440.10	442.80
4½% „ &	„ 100	364.50	366.93	369.36	371.79	374.22	376.65	379.08	381.51	383.94	386.37	388.80	391.23	393.66	396.09	398.52
5% „ Częstochowy	„ 100	124.20	126.90	129.60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153.90	156.60	159.30	162.—
„ „ Kalisza.	„ 100	81.—	83.70	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116 10	118.80
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	207.90	210.60	213.30	216.—	218.70	221.40	224.10	226.80	229.50	232.20	234.90	237.60	240.30	243.—	245.70
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	243.—	245.70	248.40	251.10	253.80	256.50	259.20	261.90	264 60	267.30	270.—	272.70	275.40	278.10	280.80
„ „ &	M. 100	112.50	113.75	115.—	116.25	117.50	118.75	120.—	121.25	122.50	123.75	125.—	126.25	127.50	128.75	130.—
„ „ Łomży	R. 100	205.20	207.90	210.60	213.30	216.—	218.70	221.40	224.10	226.80	229.50	232.20	234.90	237.60	240.30	243.—
„ „ Piotrkowa	„ 100	164.70	167.40	170.10	172.80	175.50	178.20	180.90	183.60	186.30	189.—	191.70	194.40	197.10	199.80	202.50
6% B-ku Kr. Hipoteczn.	M. 100	135 —	136.50	138.—	139.50	141.—	142.50	144.—	145.50	147.—	148.50	150.—	151.50	153.—	154.50	156.—

RUCH KURSÓW GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

za czas od 12 września do 21 września 1921 r. włącznie

Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „żądano" i „poszukiwano".

Objaśnienie: nieurzędowe — n

I. Papiery procentowe.

(Wartość nominalna rb. 100 = mk. 216).

I. Papiery procentowe.	Kupon płatny	12/9	21/9	najniższy	najwyższy
Obligacje.					
6% Poż. m. st. Warszawy z 1915/16 r.	1/4-1/1	—	—	—	—
5½% Poż. m. st. Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100)	1/1-1/7	—	—	113½	114½
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r.	&	100	100	100	100
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanalizacyjna)	14/1-14/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/4-1/10	—	—	—	—
Listy Zastawne					
4½% Ziemskie	22/6-22/12	271½	269¼	269	272
4½% „ (Mk. 100)	&	—	88½	87½	88½
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy	1/4-1/10	477½	—	456	480
4½% „ „	&	—	—	416	416
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	—		—	—
5% m. Łodzi serji VII.	&	—	—	—	—
4½% „ „ „ VI	&	—	—	—	—
5% „ Częstochowy	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk. 100)	&	—	—	—	—
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa	30/1-30/7	—	—	—	—
5% „ Płocka	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% Banku Ziemsk. Wileń.	14/1-14/7	—	—	850n.	950n.

II. AKCJE.

II. AKCJE.	31-12 1920 tranzakcje przeciętne lub „żądano"	12/9	21/9	najniższy	najwyższy
Banku Handl. w Warsz.	1630	—	2225	2225	2375
„ Dysk. Warszawsk.	2350	2580	2521½	2425	2580
„ Zachodniego	1612½	1510	—	1500	1540
„ Handl. w Łodzi	1300	—	—	—	—
„ Kup. Łódzk.	850	—	—	750	750
„ dla Han. i Przem.	1150	—	—	2500	2500
„ Tow. Spółdz.	2700	—	—	—	—
„ Kredytowego	2350	2850	2850	2800	2900
„ Małopolskiego	675	—	—	—	—
„ Zw. Sp. Zarobk.	4200	—	—	—	—
„ Zjedn. Ziem. Pol.	1075	950	950	910	950
„ Wschodniego	2150	—	—	—	—
„ Przem. Warsz.	850	—	—	—	—
„ Polsk. Przemysł.		—	800	800	800
Tow. B. Hantke	45000	—	—	—	—
„ Lilpop, Rau & Loew.	16100	3810	3712½	3675	4125
„ K. Rudzki & S-ka	11150	2830	2705	2625	3200
„ Starach Z. Gen.	8900	8140	7912½	7800	8675
„ Zakł. Ostrowieck.	60000	9200	8300	8100	9250
„ Rohn, Ziel & S-ka	2300	—	—	—	—
„ „Wulkan"	40000	—	—	—	—
„ W. Gostyński & S-ka.	3000	—	—	—	—
„ Konrad Jarn. & S-ka	26000	—	—	—	—
Tow. Zawiercie	21000	—	—	58000	65000
„ Zakł. Żyrardowskich	16000	69000	76000	68500	81000
„ Ł. J. Borkowski	2312½	1715	1617½	1600	1750
„ Bracia Jabłkowscy	2307½	1500	1540	1400	1575
„ Warsz. Poż. na Z. R.	4000	—	—	—	—
„ Fb. Dach. „Pustelnik"	6000	—	—	—	—
„ Bud. i pr. hot. w War.	15000	—	—	—	—
„ Cukr. „Ciechanów"	6500	—	—	—	—
„ „ „Czersk"	10000	—	—	—	—
„ „ „Częstocice"	14000	—	—	—	—
„ „ „Józefów"	20000	—	—	—	—
„ „ „Konstancja"	18000	—	—	—	—
„ „ „Łyszkowice"	10000	—	—	—	—
„ „ „Michałów"	6000	—	—	—	—
„ „ „Ostrowite"	6500	—	—	—	—
„ Warsz. Fabr. Cukru	14133½	18500	20300	17000	21200
„ Fryderyk Puls	—	—	—	—	—
„ Dróg Żel. Podjazd.	1500	—	—	—	—
„ Warsz. Kop. Węgla	55000	19500	22200	18750	23500
„ Gór. Prz. „Saturn".	75000	—	—	—	—
„ Ub. „Przezorność"	10000	—	—	—	—
„ Warsz. Ub. od Ognia	13000	—	—	—	—
„ „Łazy" (cement)	12000	—	—	—	—
„ „Wysoka" „	8000	—	—	—	—
„ Firley „	2337½	812½	725	750	825
„ Warsz. Handl. i Żeg.	2300	1995	1880	1800	2025
„ „Pocisk"	2325	—	—	—	—
„ Pruszk. Elektrowni.	1150	587½	627½	575	675
„ „Siła i Światło"	—	—	—	—	—
„ Przemysłu Drzewn.	4400	1670	1850	1625	1875
„ „Nafta Polska"	4700	2962½	3007½	2875	3475
„ Borman & Szwede	16000	—	—	—	—
„ „Parowóz"	4300	—	—	—	—
„ Kijew. Sch. i S-ka	—	—	—	—	—
„ Polskie Handlowe	—	—	—	—	—
„ Prz. Eksp. Leśny".	—	—	—	—	—
„ Ortw., Karas. i S-ka	6200	—	—	—	—

III. Waluty i Dewizy

Kursy z 21 września 1921

III. Waluty i Dewizy	Żądano	Poszukiwano	Dokonane tranzakcje
Ruble carskie 100	—	—	700 n.
„ „ 500	—	—	250 n.
„ „dumskie" 1000	—	—	65 n.
„ „ 250	—	—	40 n.
Dolary St.-Zjednoczon.	5000	4800	5050, 4950
„ kanadyjskie	—	—	4525, 4500
Franki francuskie	—	—	367
„ belgijskie	—	—	360 Belgja
„ szwajcarskie	—	—	—
Funty sterl.	—	—	—
Marki niemieckie	—	—	48.95, 47.85
Korony austrjackie	—	—	330, 324 Wiedeń
„ czesko słowackie	—	—	—
„ szwedzkie	—	—	—
„ duńskie	—	—	—
„ norweskie	—	—	—
Lei rumuńskie	—	—	—
Liry włoskie	—	—	—
Marki fińskie	—	—	—
Floreny holenderskie	—	—	—

CENY OGŁOSZEŃ:

1	strona opisowa. .	Mk. 25,000
1	„ zwykła w tekście „	20,000
1/2	„ . . . . . „	10,000
1/4	„ . . . . . . „	5,000

I i IV strona o 50% drożej

II i III „ „ 25% „

na I i IV stronie przyjmowane są ogłoszenia tylko całostronicowe.

Prenumerata kwartalnie Marek 500.

WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER* NACZELNY REDAKTOR: *ALEKSANDER JACKOWSKI.*

DRUK ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH B. WIERZBICKI I S-ka W WARSZAWIE.